БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 12 (1016)
17 ЯНВАРЬ ЖУМА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети сайлови шарафига (1-бет).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ (1-бет).

Округ сайлов комиссиялари составига кандидатлар кўрсатилмоқда (1-бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: Шаҳар ва район партия конференцияларида (2-бет).

Умумий овқатланиш корхоналари ишини янада яхшилайлик. Тошкент шаҳар Совети V сессиясидан (2-бет).

АГИТАТОРЛАРГА ЕРДАМ: **Г. Глезерман.** — Замонамизнинг асосий мазмуни (2-ва 3-бетлар).

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН ҚУТИБ ОЛАЙЛИК: **Бутун куч ва моддий техника воситалари кўкламги экишга тайёргарликни кучайтиришга сафарбар қилинсин! У. Жонгитов, Ҳ. Абдусаматов.** — Иқрор. (3-бет).

РЕПОРТАЖ: **Ш. Кузанбоев.** — Тунги сменада (3-бет).

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг 1957 йил 10 декабрь мактубига АҚШ президенти Д. Эйзенхауэрнинг жавоби (4-бет).

СССР Олий Совети делегациясининг Бирмада бўлиши (4-бет).

Индонезия-Миср музокаралари (4-бет).

Н. Чигирь. — Халқаро обзор (4-бет).

Кўкламги экишга тайёргарликни ҳар тарафлама кучайтирайлик

Социалистик қишлоқ хўжалигимизнинг меҳнаткашлари 1957 хўжалик йилини муваффақиятли якунлаб, олтинчи беш йилликнинг учинчи йилида қишлоқ хўжалигини юксалтиришда янги ғалабаларга эришиш учун шу кунларда астойдил меҳнат қилмоқдалар. Пахтакорларнинг Москвада — Кремлда бўладиган Бутуниттифоқ биринчи қурултойи муносабати билан пахтакорлар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Бу мусобақа кундан-кунга ривожланиб, зўр кучга айланмоқда, қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида янги меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирмоқда.

Республикамизнинг энг юқори ҳосилли районларидан бири ҳисобланган Орджоникидзе районининг колхозчилари ва механизаторлари пахтакорлар қурултойини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кучайтириб, шудгорлашни областда биринчи бўлиб тамомладилар. Янгийўл районидаги 2-МТСнинг механизаторлари ишни конвейер усулида ташкил қилиб, трактор паркини кўкламги экишга тахт қилиб қўйдилар. МТС зонасидаги барча колхозларда пахта ерларини ҳайдаш ишлари асосан тугалланди. Ҳозир квадрат-уялаб чигит экадиган агрегатларнинг шахсий составини танлаш ва уларни ўқитишни намунали ўтказиш учун тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Бу йил республикамиз мамлакатга 3 миллион тонна, областимиз камида 475 минг тонна пахта етказиб бериши керак. Пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари ҳозирдан бошлаб кўкламги экишга тайёргарликни ҳар тарафлама кучайтириб юборишни, ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб, 1958 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш билан боғлиқ бўлган барча ишларни агротехника қоидаларига мувофиқ ўз вақтида юқори сифатли ўтказишни талаб қилади.

Бироқ очиқ эътироф қилиш керакки, областимиз колхоз ва совхозларида 1958 йил ҳосилига мустаҳкам замин яратиш юзасидан олиб борилаётган ҳозирги ишлар талабга мутлақо жавоб бермайди.

Шудгорлашни ўз вақтида юқори сифатли ўтказиш — мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим резерви ва ҳал қилувчи шартидир. Шунга қарамай областимиз колхоз ва совхозларида ер ҳайдаш ишлари ниҳоятда қониқарсиз бораётир. 15 январгача план 70 процент бажарилган, холос. Ҳалигача 40 минг гектардан ортиқ пахта майдони шудгор қилинмаган. Пахта ерларини шудгор қилишда айниқса Пахта МТСи, Янгийўл районидаги 1-МТС, Сирдарё районидаги 2-МТС, Оққўрғон районидаги 2-МТС, Чиноз ва Верхне-волинск районларининг МТСлари кейинда қолиб бутун областни орқага тортмоқдалар. Шу вақтга қадар область колхозларида 8 минг гектардан кўпроқ ерда ғўзапоя йиғиб олинмаганлиги сира кечирилмаслик бир ҳолдир.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети яқинда «Республика колхоз ва совхозларида маҳаллий ўғитларни тўплаш ва фойдаланиш тадбирлари тўғрисида» махсус қарор қабул қилди. Бу қарорда колхоз ва совхозлардаги мавжуд бўлган кўпгина маҳаллий ўғит ресурсларидан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришни кўпайтириш учун фойдаланиш мутлақо қониқарсиз аҳволда эканлиги кўрсатилган эди. Лекин областимизнинг колхоз ва совхозлари Министрлар Советининг бу қароридан ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб олмаётирлар. Колхоз ва совхозларда маҳаллий ўғит тайёрлаш плани эндигина 15 процент бажарилган. Боёвут, Пискент ва Қуйи Чирчиқ районларининг колхоз ва совхозлари маҳаллий ўғит тайёрлашга ҳалигача киришмаганлар.

Давлатимиз пахта етиштиришни кўпайтириш учун етарли миқдорда минерал ўғит бермоқда. Бироқ баъзи бир раҳбарларнинг айби билан 25 минг тонадан ортиқ ўғит сельхозснаб омборларидан ташиб олинмаётир. Бўстонлиқ, Бекобод, Юқори Чирчиқ, Октябрь ва Чиноз районларининг колхозлари минерал ўғитни ташиб олишни пайсалга солмоқдалар.

Колхоз ва совхозларда тракторларни ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ишлари ҳам яхши ташкил этилган эмас. Ҳайдов тракторларини ремонт қилиш юзасидан берилган графиклар сурункасига бажарилмаётир. Янгийўл районидаги 1-МТС, Верхне-волинск районидаги 1-МТС, 1-«Далварзин», «Чаноқ» ва 3-«Боёвут» совхозлари трактор ремонтини сабабсиз чўзиб юбормоқдалар.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда муҳим роль ўйнайдиган ирригация-мелиорация ишлари, яхоб суви бериш, ернинг шўрини ювиш ва бошқа қишки тадбирларни амалга оширишда ҳам ишимизда катта камчиликлар бор.

Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, МТС, совхоз дирекциялари ва колхоз правлениеларининг энг муҳим вазифаси шундан иборатки, улар фурсатни қўлдан бой бермасдан бутун куч ва моддий-техника воситаларини кўкламги экишга тайёргарликни кенг кўламда қизитиб юбориш учун курашга сафарбар этишлари лозим. Колхоз ва совхозлардаги ишчи кучларининг ҳаммаси дала ишларига, қишки тадбирларни ўз вақтида намунали ўтказишга сафарбар қилиниши керак.

Январь ойи ер ҳайдаш, ариқ-зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғит тўплаш ва бошқа қишки тадбирларни муваффақиятли ўтказиш учун жуда қулай келди. Бироқ маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва МТСлар ана шу имкониятлардан тўла фойдалана олмадилар. Натижада областимизда кўкламги экишга тайёргарлик кўришда жиддий қолоқлик юз берди, биз бу соҳада ҳам мусобақадош Андижон областидан анча орқада қолиб кетдик. Энди бутун куч ва ғайратимизни шунга қаратайликки, бунинг натижасида яқин кунлар ичида кўкламги экишга тайёргарлик кўришдаги қолоқлик тугатилсин, ер ҳайдаш, ариқ-зовурларни тозалаш, маҳаллий ва минерал ўғит жамғариш тез кунда тамомлансин, трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ишлари юқори сифатли ўтказилсин.

Кўкламги экиш кампанияси кун сайин яқинлашиб келмоқда. Экишгача қилинадиган ишларнинг ҳажми эса жуда каттадир. Партия ташкилотлари пахтакорларнинг Бутуниттифоқ биринчи қурултойи ва СССР Олий Совети сайлови шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, колхозчилар, совхоз ишчилари, МТС ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг меҳнат ғайратини кўклам экиш кампаниясини шайланиб кутиб олишга сафарбар этишлари, 1958 йилда пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш учун умумхалқ ҳаракатини янада кучайтириб юборишлари керак.

СССР Олий Совети сайлови шарафига

☆

Янги землесослар

Тошкентдаги ирригация машинасозлик заводининг меҳнатсевар коллективи ишлаб чиқаришни бир меъёрда ташкил этиш ҳамда прогрессив технологияни кенг жорий қилиш натижасида январь ойининг биринчи ярми топшириғини муддатидан олдин адо этди.

Корхона ишчилари бу йил халқ хўжалиги учун янги ҳамда модернизациялаштирилган ирригация агрегатларини ишлаб чиқаришга киришдилар. Масалан, землесосларнинг энг чидамли, кам ёқилғи сарфлайдиган, катта иқтисодий эффект берадиган конструкцияси яратилди ва ишлаб чиқаришга киришилди.

Ўзаро социалистик мусобақада ўртоқ Сапожников бошлиқ механика-йиғув цехининг коллективи олдинда бормоқда. Бу цех ишчилари 10 кун ичида пландан ташқари 25 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб бердилар. Илғор ишчилардан токарь Алексей Филиппов, слесарлардан Валентин Чудин, Николай Антонов ва бошқалар СССР Олий Совети сайлови шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётирлар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Тўқувчилар ҳамон олдинда

Тошкентдаги каноп йигирув-тўқув фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш, шунингдек кўплаб хомашё тежаш учун курашиб 1958 йилнинг биринчи декадасини муваффақият билан якунладилар. Фабрика тўқувчи ва йигирувчилари ялпи ва товар маҳсулоти бўйича декада топшириғини 105,2 процент адо этдилар.

Яқинлашиб келаётган СССР Олий Советига бўладиган сайловларга муносиб совға ҳозирлаш коллективнинг ягона орзусидир. Ольга Николаевна Трунина раҳбарлик қилаётган тўқув цехи меҳнатсеварлари шу кунларда айниқса фидокорлик кўрсатаётирлар. Ишлаб чиқаришда илғор технологияни кенг қўлланиш ҳамда малакали тўқувчи кадрлар тайёрлаш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган Акулина Жутова ҳамда Меҳри Азизова ўртоқлар 1960 йил ҳисобидан маҳсулот бераётирлар.

Самарали меҳнати учун ўтган йили Ленин ордени билан мукофотланган тўқувчи Акулина Жутова шу йил 8 мартга қадар олтинчи беш йиллик планини тўла бажариш учун астойдил курашаётир.

А. АБДУАЗИМОВ.

Тилов ака Мамановнинг номини фақат райондагилар эмас, балки областимиз пахтакорлари ҳам ҳурмат билан тилга оладилар. Тилов ака бундай ҳурматга ўзининг кўп йиллик ҳалол меҳнатлари, деҳқончиликда эришган бой тажрибалари, Мирзачўл воҳасидаги Сирдарё районида пахта ҳосилини ошириш учун олиб борилган курашга муносиб ҳисса қўшиб келаётганлиги туфайли эришди.

Ишнинг кўзини билиб, бригадага яхши раҳбарлик қилиб келаётган бу уста деҳқон 1956 йилда пахтадан мўл ҳосил йиғиб олинишини таъминлади. Партия ва ҳукуматимиз унинг ажойиб хизматларини тақдирлаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини берди.

Тилов ака бригадаси ўтган йили ҳам дуч келган об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, юқори агротехника воситаларини кенг қўлланиб, мўл ҳосил етиштиришга эришди. 65 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 36 ўрнига давлатга 38,5 центнердан пахта топширилди.

— Бу ҳали бизни қаноатлантира олмайди, чунки ҳосилнинг чегараси йўқ, — дейди Тилов ака, — бу йил зиммамизга олган мажбуриятимиз юксак. Шунинг учун ҳам қулай фурсатни қўлдан бой бермай, қишки тадбирларни ўз вақтида тўла амалга ошириш учун курашмоқдамиз. Чиндан ҳам шу кунларда Тилов ака бригадаси пахта майдонларида бўлган киши сифатли шудгор қилиб қўйилган ерларни кўриб хурсанд бўлади. Ариқ ва зовурларни тозалаш, далага кўплаб маҳаллий ўғит чиқариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган бригада аъзоларига раҳмат, дейди. Пахтакорларнинг бу ҳаракатлари бу йилги мўл ҳосилга пухта замин тайёрланаётганлигидан дарак бериб турибди. Суратда: Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг донгдор бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ ТИЛОВ МАМАНОВ.

А. Абдуазимов, Р. Рустамов фотоси.

Сайлов кунигача квартал планини бажариш учун

Янгийўл гўшт комбинатининг ишчи ва хизматчилари мол сўйиш, ичак тайёрлаш, тери тузлаш, қўй ва мол ёғлари тайёрлаш бўйича 1958 йил планини муддатидан олдин бажариш, жумладан биринчи квартал топшириғини 16 мартгача, яъни СССР Олий Советига сайловлар кунигача бажариш мажбуриятини олдилар.

Мажбуриятни шараф билан бажариш учун курашаётган ишчилар январь ойининг 10 кунида 20 кунлик планни адо этишга муваффақ бўлдилар. Титнев, Қодиров, Савченко, Ҳайбуллаева ўртоқлар каби ишлаб чиқариш илғорлари унумли ва сифатли ишлашда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Резервларни ишга солмоқдалар

Тошкент саноат корхоналарида тайёрланаётган маҳсулотларнинг хиллари тобора кўпайиб бормоқда ва уларнинг тарқалиш сфераси кенгаймоқда. Пойтахтдаги электротехника заводи коллективи томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар мамлакатимизнинг ва СССР билан савдо алоқаларида бўлган кўпчилик давлатларнинг саноат шаҳарларига жўнатиб турилади. «Тошкент» эмблемаси туширилган электр аппаратураларни Хитой, Ҳиндистон, Бирма, Миср, Мўғулистон ва Европадаги бир қанча давлатларнинг шаҳар ва қишлоқларида учратиш мумкин.

Завод коллективи тобора ортиб бораётган талабни кўпроқ қондириш мақсадида маҳсулот ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтира бориш учун барча резервларни ишга солмоқда. Ишчилар ва инженер-техник ходимлар СССР Олий Советига бўладиган сайлов шарафига ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олиб, меҳнат унумдорлигини кун сайин оширмоқдалар. Юзлаб ишчилар кундалик топшириқни 1,5-2 баравар ортиғи билан адо этмоқдалар.

Кўп вақтдан бери завод кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келаётган йиғув цехи ишчилари сифатли ва унумли ишлашда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Цехнинг мастер Мария Бизгачева бошчилигидаги участкаси мусобақада йил бошидан бери биринчи ўринда келаётир. Зоя Ершова ва Григорий Токаренко ўртоқлар бошқараётган ҳар икки конвейердан кунига 200 процентдан маҳсулот олинаётир. Яқинда Григорий Токаренко бригадаси смена топшириғини 250 процент бажаришга муваффақ бўлди. Буни кўрган Ершова бригадаси аъзолари ўз мусобақадошларига етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш учун ишга астойдил киришдилар. Меҳнатни яхши ташкил этиш ва жонбозлик кўрсатиб ишлаш натижасида бу бригада смена топшириғини 300 процентга етказиб бажарди. Энди Токаренко бригадаси аъзолари уларни қувмоқда.

Бошқа участкаларда ҳам мусобақанинг шу тарзда авж олдириб юборилиши цех техника-иқтисодий кўрсаткичларини ошираборищ ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ярим баравар кўпайтириш имконини берди.

Пресс цехида қолоқ ишчиларга ёрдам бериш ва ёш мутахассисларга илғор тажрибаларни ўргатиб туриш одат тусига кириб қолган. Пресслоьчи новатор Ксения Спикина яқинда заводга келган Валя Шарипова ва Алла Невижина ўртоқларга ўз иш методини ўргатди. Эндиликда Валя билан Алла смена топшириғини ошириб бажараётирлар. Цехда 8 та янги гидронасос ва изоляторларнинг очиқ жойларини тозалайдиган станоклар ўрнатиш ҳамда прогрессив технологияни кенг қўлланиш натижасида январь ойининг биринчи декадасидаёқ маҳсулот ишлаб чиқариш қарийб 30 процент кўпайтирилди.

Пластмасса цехи ҳам мукаммал ускуналар билан қуроллантирилмоқда.

— Цех коллективи — дейди технолог Алижон Аминжонов, — юқори частоталик янги установкаларни монтаж қилиб бўлди. Илгари 7 минутда иситилган пластмассалар эндиликда бу установкалар воситаси билан 2 минутда иситилади. Шунингдек, 200 тонналик пресс ўрнатилди. Бу эса йирик деталлар ишлаб чиқаришни 2,5 ҳисса ошириш имкониятини берди.

Бу цехда ҳам Исҳоқов, Р. Муталова, П. Любченко, Н. Баранкина ўртоқлар сингари ўнлаб илғорлар сменада систематик равишда 2,5-3 нормадан бажараётирлар.

Сайлов кунигача пландан ташқари бир неча минг электр аппаратуралар ишлаб чиқариш мажбуриятини олган илғор коллектив ҳамма цех ва участкада иш суръатини кун сайин, соат сайин ошираётир.

В. ХАРИТОНОВ.

Округ сайлов комиссиялари составига кандидатлар кўрсатилмоқда

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида сиёсий руҳ ғоят ошган шароитда СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳамма ерда округ сайлов комиссиялари составига кандидатлар кўрсатиш бошланди. Республика пойтахтининг меҳнаткашлари мазкур комиссияларга ўзларининг вакили қилиб энг яхши ишчиларни, фан ва маданиятнинг илғор арбобларини кўрсатмоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг биринчи йигириш-тўқиш фабрикасида касаба союзининг кўп кишилик йиғилиши бўлди. Бу ерда СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига Тошкент-Октябрь сайлов округида сайлов ўтказувчи Округ комиссияси составига кандидат қилиб донгдор тўқувчи Екатерина Ефимовна **Сухорукова** якдиллик билан кўрсатилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети саноат бошқармасининг кондитер комбинати ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари коллективи Тошкент-Ленин сайлов округида Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Округ сайлов комиссиясининг составига ўз кандидати қилиб шу корхонанинг директори Лаъли **Аҳмедовани** кўрсатди.

Октябрь революцияси номидаги паровоз-вагон ремонт заводи комсомол комитетининг мажлисида Тошкент-Ленин сайлов округидан Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Округ сайлов комиссияси составига паровоз цехининг слесари Александр Викторович **Поповни** тавсия этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Тошкентдаги 1-сон пойафзал фабрикасининг касаба союз ташкилоти Тошкент-Фрунзе шаҳар сайлов округида Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Округ сайлов комиссияси составига шу корхонанинг бракловчиси Моҳира Мирвоҳидовна **Мирабдуллаеванинг** кандидатурасини кўрсатди.

Тошкент темир йўл узели коммунистик партия ташкилотидан Тошкент—Ленин шаҳар сайлов округида Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Округ сайлов комиссияси составига темир йўл узели партия комитетининг секретари Василий Иванович **Лухманов** кандидатураси тавсия қилинди.

Тошкент меҳнаткашлар коллективлари ва жамоат ташкилотлари томонидан Округ сайлов комиссиялари составига кўрсатилган кандидатлар орасида 2-сон автобус паркининг шофери Акрам **Қўрғонбоев**, «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасининг ҳисобга олувчи ходими Валентина Васильевна **Ефифанова**, Ўзбекистон ЛКСМ Фрунзе район комитетининг секретари Мария Макаровна **Ефанова**, «Ўзбексельмаш» заводи механика-йиғув цехининг участка мастери Ғаффор **Файзиев**, Ўрта Осиё Политехника институти геология кафедрасининг мудири доцент Ольга Ивановна **Сергунькова** бор. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ДОСААФининг конференцияси

15 январда Тошкент Округ офицерлар уйида армияга, авиацияга ва флотга ёрдам берувчи Ўзбекистон ССР кўнгилли жамиятининг иккинчи республика конференцияси бўлиб ўтди.

ДОСААФ республика комитетининг раиси В. Е. Сохацкийнинг ҳисобот докладида ва вакилларнинг сўзларида кўрсатилдики, биринчи конференциядан буён ўтган тўрт йил вақт ичида корхоналарда, муассасаларда, колхозларда, МТС ва ўқув юртларида тузилган ДОСААФ коллективларининг фаолияти анча ошди. Улар кенг миқёсда агитация-пропаганда ишлари олиб бормоқдалар. Ҳисобот даври ичида жамиятнинг бошланғич ташкилотларида 18 мингта лекция, докладлар қилинди ва суҳбатлар ўтказилди. Ҳарбий-оммавий, таълим ва спорт ишларида қатнашаётган жамият аъзоларининг сони икки ҳисса кўпайди, мотоциклчилар курсларида ўқувчиларнинг сони уч баравар кўпайди, радистлар ва шоферлар тайёрлаш курсларида ўқувчиларнинг сони олти ҳисса ортди. Шу вақт ичида разрядчи спортчиларнинг сони бир ярим баравар кўпайди. Ишда эришган муваффақиятлари учун ДОСААФ республика ташкилоти жамиятнинг энг юқори мукофоти — «Актив ишлаганлиги учун» значоги билан, Ўзбекистон ССР Олий Советининг ёрлиғи билан ва ДОСААФ Марказий комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Аммо, вакиллар ўз сўзларида кўрсатиб ўтганларидек, жамиятнинг кўпгина ташкилотлари, комитетлари ва клубларининг ишларида жиддий камчиликлар бор. Ўтказиладиган спорт тадбирларининг миқдори анчагина кўпайганлиги ва тайёрланган разрядчи спортчиларнинг сони умуман ошганлиги билан бирга, техника кўрсаткичлари ҳали ҳам паст даражада қолаётир. ДОСААФнинг Хоразм, Қашқадарё ва Наманган областларидаги ташкилотларида ҳарбий спорт ишлари етарлик даражада кенгайтириб юборилмаган. Республика аэроклубида оммавий спорт ишларини кучайтириб юбориш истаги билдирилди. Қишлоқ жойларида ҳам ҳарбий-оммавий ва спорт ишларини кучайтириб юбориш керак.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бўлим мудири Б. О. Охунжонов, ДОСААФ Марказий комитети президиумининг аъзоси А. И. Ломоносов сўзладилар. Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Е. Мельников қатнашди.

Конференция қабул қилинган қарорда жамиятнинг ишларини янада яхшилаш тадбирларини белгилади. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ СОВНАРХОЗИДА

Тошкент Совнархози саноат қурилишини тезлатишга катта эътибор бераётир. Яқинда Янгийўлда қурилаётган нормаллаштирилган деталлар заводи қурилишининг қандай бораётганлиги Совнархоз кенгашида муҳокама қилинди.

Областда биринчи бўлиб қурилаётган ихтисослаштирилган бу корхона қурилишида асосий биноларни тиклаш, кадрлар тайёрлаш ва ускуналар келтириш юзасидан бирмунча ишлар қилинди. Шу билан бирга кенгаш қатнашчилари бу объектда ишлар суст бораётганлигини, технология процессини лойиҳалашда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганини қурилиш раҳбарларига кўрсатдилар. Кенгашда қурилишни янада тезлаштириш тўғрисида қарор қабул қилинди ва лойиҳалаш, қурилиш ҳамда заводни техника билан қуроллантиришни тезлаштиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди. Бу тадбирлар амалга оширилса, янги завод март ойида 100 тонна метиз ишлаб чиқаради, апрель ойидан эса тўла ишга туширилади.

Шунингдек, Совнархоз кўмир саноатида илғор тажрибаларни кенг жорий қилиш, айниқса Оҳангарон кўмир конининг устки қисмини қазишда илғор техникани қўлланиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди.

Совнархоз кенгашида оғир саноат корхоналарида техника хавфсизлиги ва меҳнатни муҳофаза қилишнинг аҳволи, биринчи декада топшириғининг бажарилиши каби масалалар ҳам муҳокама қилинди.

СССР БИЛАН ГАНА ЎРТАСИДА ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАР ЎРНАТИЛИШИ

Гана бош министри Куаме Инкрума ва Гана мустақиллигининг эълон қилинганлиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда иштирок этган СССР ҳукумат делегациясининг бошлиғи И. А. Бенедиктов ўртасида олиб борилган музокаралар вақтида СССР билан Гана ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида ғайри расмий суратда бамаслаҳат бир фикрга келинган эди. Шундан кейин Гананинг Буюк Британиядаги Олий Комиссари вазифасини бажарувчи Ж. И. Жантуа билан СССР нинг Буюк Британиядаги элчиси Я. А. Малик ўртасида расмий музокаралар бўлиб ўтди. Ҳозирги вақтда Гана Ҳукумати билан СССР Ҳукумати иккала мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш ҳамда тегишли вақтда ўз мамлакатларида элчихоналар даражасида бир-бирларининг ваколатхоналарини ташкил қилиш тўғрисида расмий равишда бир битимга келдилар.

Ҳар иккала ҳукуматнинг фикрича, бундай тадбир умумий тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам беради.

ЕР ИККИНЧИ СУНЪИЙ ЙЎЛДОШИНИНГ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА

16 январь эрталаб соат 6 га қадар иккинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 1045 марта айланиб чиқди. Ҳаво очиқ бўлганда йўлдошни қуёш ботгандан кейин шимолий кенгликнинг 54 градусидан 65 градусигача ва қуёш чиқиши олдидан жанубий кенгликнинг 27 градусидан 62 градусигача оддий кўз билан кўриш мумкин. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЁҚУТИСТОН АССР САНЪАТ ХОДИМЛАРИГА СССР ХАЛҚ АРТИСТИ ДЕГАН ФАХРИЙ УНВОН БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет санъатини ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари учун ҳамда Москва шаҳрида ёқут санъати ва адабиёти кўриги кечаларининг ўтказилганлиги муносабати билан қуйидагиларга **СССР халқ артисти** деган фахрий унвон берилсин:

1. **Местников** Василий Васильевичга — П. А. Ойунский номидаги Ёқутистон Давлат музика-драма театрининг режиссери.
2. **Ходулов** Дмитрий Федоровичга — П. А. Ойунский номидаги Ёқутистон Давлат музика-драма театрининг драматик артисти.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1958 йил 15 январь.

ТЎРТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Тўртинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси бугун, 17 январь, эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

П А Р Т И Я Т У Р М У Ш И

Техникани янада тараққий эттирайлик

(Чирчиқ шаҳар партия конференциясидан)

Шаҳар саноати ва қурилиш ташкилотлари 1957 йил планини муддатидан олдин адо этдилар. Мамлакатга пландагига қўшимча равишда бир неча миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилди.

— Саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари, — деди шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ И. Савин ўз ҳисобот докладида, — ўтган хўжалик йилини ана шундай яхши натижалар билан якунладилар. Бу муваффақиятларга шаҳар партия ташкилоти ишлаб чиқаришга раҳбарликни бирмунча яхшилаганлиги, саноат ва қурилиш экономикасига тобора чуқурроқ аралашаётганлиги, омма билан алоқани мустаҳкамлаб, уни ишлаб чиқаришни юксалтириш учун курашга кенг сафарбар этаётганлиги туфайли эришилди.

Шу билан бирга докладчи ва музокараларда чиқиб сўзлаган делегатлар ишлаб чиқаришда ва партиявий ишда йўл қўйилган камчиликларни ҳам очиб ташладилар. Улар ички резервлардан етарли фойдаланилмагани, илғорлар тажрибаси суст оммалаштирилаётгани ва корхоналар бир меёрда ишламаётганига доир кўпгина конкрет мисоллар келтирдилар.

«Узбекхиммаш» заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ Давидовнинг кўрсатишича, партия ташкилотлари фаолиятида формализмга ҳали барҳам берилмаган. Шаҳар партия комитети ва унинг пропаганда ва агитация иши билан шуғулланувчи ходимлари агитколлективлар ва агитаторлар фаолиятига етарли раҳбарлик қилмаётирлар, уларга омма ўртасида сиёсий агитация олиб бориш санъатини ўргатишга кам аҳамият бераётирлар.

— Шаҳар партия комитетининг секретарлари ва ходимлари, — деди «Чирчиксельмаш» заводининг токари ўртоқ Гуляев, — корхоналарда бўлганларида цехларга камдан-кам кирадилар, коммунистлар билан суҳбатлашмайдилар. Улар барча масалаларни директор ёки партия ташкилоти секретарининг кабинетидагина ҳал қилишга одатланиб қолганлар.

Конференцияда шаҳар партия комитети чиқарилаётган маҳсулотнинг миқдорини ошириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришда муҳим роль ўйновчи ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаштиришга кам эътибор берганлигига эътибор жалб этилди. Жумладан, делегатлардан Соколовский ва бошқа ўртоқлар шу ҳақда гапирдилар. Улар шаҳар партия комитетининг янги состави ва бошланғич партия ташкилотларидан саноат ва қурилишда техника прогрессини янада тараққий эттириш масалаеи билан кун сайин шуғулланишни талаб қилдилар.

Делегатлар Тошкент Совнархози адресига жиддий танқидий мулоҳазалар баён қилдилар.

«Узбекхиммаш» заводининг директори ўртоқ Платонов бундай деди:

— Саноат ва қурилишни бошқаришни қайта ташкил этиш вақтида меҳнаткашларнинг йиғилишларида жуда кўп қимматли таклифлар олдинга сурилган эди. Аммо Совнархоздаги ўртоқлар бу таклифларни амалга оширмаётирлар. Заводдаги темирчилик-пресс хўжалигини махсуслаштириш, шунингдек корхоналарни кооперациялаштириш масаласи ҳал қилингани йўқ.

Конференцияда Совнархоз ходимлари корхоналарнинг ишини етарли равишда чуқур ва конкрет ўрганмаётганликлари, директорлар, бош инженерлар ва бошқа раҳбар ходимларни тез-тез чақириб, уларни ишдан қўяётганликлари кўрсатилди. Планлаштириш ва моддий-техника таъминоти соҳасида катта камчиликлар мавжудлиги алоҳида таъкидланди.

Делегатлар идеология ишидаги камчиликларни ҳам очиб ташладилар. Кўпчилик агитатор ва пропагандистлар корхоналарнинг ҳаётини, конкрет экономика масалаларини яхши билмайдилар. Новаторларнинг тажрибаси суст оммалаштирилмоқда. Сиёсий агитация кўп ҳолларда турмуш билан боғланмаган ҳолда олиб борилаётир ва шунинг учун ҳам яхши натижа бермаётир.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Нуриддинов қатнашди.

Конференцияда шаҳар партия комитети, ревизия комиссиясининг янги состави ва область конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум шаҳар партия комитетининг биринчи секретари қилиб И. Савин, шаҳар партия комитетининг секретарлари қилиб Ю. Тудаков ва Ф. Ёқубов ўртоқларни сайлади.

Ўтган йилги хатолар такрорланмасин

(Сирдарё район партия конференциясидан)

Район меҳнаткашлари ўтган йили қишлоқ хўжалигини юксалтиришда тузук натижаларга эришдилар. Обҳаво шароитининг қийинчилигига қарамай бир қатор колхоз ва бригадаларда пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Районда пахта, ғалла, гўшт, сут, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш давлат планлари тўла бажарилди. 765 гектар ер ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши оборотига киритилди.

«Ҳақиқат» колхозининг аъзолари ҳар гектар ердан давлатга 42,3 центнердан, шу колхознинг ўртоқ С. Ғофуров бошлиқ бригадаси 53,4 центнердан пахта топширди. Бошқа айрим колхоз, кўпчилик бригада ва звеноларда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

Бу қишлоқ хўжалик йилида район колхозлари олдида янада жиддийроқ вазифалар турибди: пахтанинг гектаридан олинадиган ҳосил 27,1 центнерга етказилиши, 500 гектар янги ер ўзлаштирилиши, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг майдони кенгайтирилиб, ҳосилдорлиги бирмунча оширилиши, чорвачилик янада ривожлантирилиб, унинг маҳсулдорлиги кўтарилиши керак.

Ишнинг муваффақияти кўклам экишига қай даражада тайёргарлик кўрилишига боғлиқ.

Шунинг учун ҳам яқинда бўлиб ўтган район партия конференциясида ҳисобот доклади қилган райком секретари И. Каримов ва музокараларда чиқиб сўзлаган ўртоқлар 1957 йил кўклам экин кампанияси даврида йўл қўйилган камчиликларни, район хўжалигининг бу йилги экишга қандай тайёрланаётганлигини анализ қилишга катта эътибор бердилар.

Конференцияда кўклам экиш кампаниясига тайёрлик кўриш ниҳоятда қониқарсиз бораётганлиги алоҳида таъкидлаб кўрсатилди. Пахта майдонининг бир қисми ҳанузгача ғўзапоядан тозаланмаган. Шудгорлаш плани энди 50 процент бажарилган. Шудгорлаш олдидан ерга ўғит солинмаётир. Маҳаллий ўғит жамғариш ва уни далага ташиб чиқариш йўлга қўйилмаган. Қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш суст бораётир.

Шу чоққача биронта колхоз ҳам маккажўхори уруғини тайёрлаб қўйгани йўқ. Тайёрланган беда уруғининг миқдори жуда кам. МТС ва колхозларнинг раҳбарлари ва айниқса агрономлари уруғ тайёрлашга етарли эътибор бермаётирлар.

Делегатлардан Бездетний, Шоумаров, Маманов ва бошқа ўртоқлар кўклам дала ишларига тайёргарлик кўришни кучайтириш юзасидан зарур чоралар кўрмаётганликлари учун район партия комитети, район ижроия комитети ва бошланғич партия ташкилотларини қаттиқ танқид қилдилар.

Делегатлар район партия комитетининг бюроси колхоз ва МТСларнинг раҳбарларига нисбатан келишувчилик қилаётганлигини, райком хўжалик вазифаларининг жуда кўпчилик қисмини ҳал қилишга берилиб кетиб, партия ички ҳаёти масалаларига, сиёсий-тарбиявий ишларга кам эътибор берганлигини, агитколлективларнинг фаолиятига етарли раҳбарлик қилмаганлигини кўрсатдилар.

Конференцияда жамоат чорвачилиги масаласига катта эътибор берилди. Чорвадорларнинг мусобақасига раҳбарлик қилиш, чорва молларининг қишловини ташкил қилиш соҳасидаги жиддий камчиликлар очиб ташланди.

Конференция ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ Ё. Насриддинова қатнашди.

Район партия комитети, ревезия комиссиясининг янги состави ва область партия конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Район партия комитетининг биринчи ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Пленум райкомнинг биринчи секретари қилиб И. Каримов, райком секретарлари қилиб П. Ермошкин ва Р. Альжонов ўртоқларни сайлади.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида прогрессив технология ишлаб чиқаришга кенг жорий қилинаётир. **Суратда:** 2-тикув цехининг бошлиғи, актив рационализатор **К. Расулев** янгича усул билан қолипга тортилган туфлиларни кўздан кечирмоқда. **Қ. Розиқов** ва **М. Турсунхўжаев** фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧИНОЗ РАЙОНИДА

ЯНГИ МАКТАБ

Пушкин номли мактаб янги қурилган икки қаватли бинога кўчирилди. Янги мактаб биносида 40 кишилик ётоқхона бўлиб, бу ерда Оржоникидзе номли ва «Қизил Октябрь» каби узоқ колхозлардан қатновчи ўқувчилар истиқомат қилади. Мактаб ҳузурида дурадгорлик, слесарлик устахоналари, волейбол, футбол, баскетбол майдончалари бор.

МАРКАЗИЙ КУТУБХОНАДА

Райондаги марказий кутубхона шу кунларда айниқса гавжум бўлмоқда. Кутубхона ҳозир 9 минг 764 дона китобга эга бўлиб, 864 доимий китобхони бор. Район марказида яшовчи меҳнаткашлардан ташқари Сталин номли, Ленин номли, Оржоникидзе номли колхоз аъзолари кутубхонага тез-тез келиб турадилар. Улар турли газета ва журналлар ўқиш билан бирга, бадиий китоблар ҳам олиб турадилар. Ўқитувчи Иван Мун, Валя Ким, Мамлакат Зуфарова, Эмэль Сален каби ўртоқлар кутубхонанинг актив китобхонлари ҳисобланади. Яқинда кутубхонада «Қўшчинор чироқлари», «Шоҳи сўзана» асарлари ҳақида китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди.

КОЛХОЗЛАР ЭЛЕКТРЛАШМОҚДА

Яллама қишлоқ советидаги Бўзсув гидроэлектростанцияси Ленин номли, Сталин номли, «XIX партсъезд», «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозларини электр нурлари билан таъминлай бошлади. Ҳозир колхозчиларнинг уйларини Ильич чироқлари билан таъминлаш мақсадида столбалар ўрнатилиб, электр симлари тортилмоқда.

ЯНГИ УСТАХОНАЛАР

Район коммунал хўжалик бўлими меҳнаткашларнинг эҳтиёжини ҳисобга олиб, соатсозлик, пойафзал ва тикувчилик устахоналари очди. Бу устахоналар меҳнаткашларга намунали хизмат қилмоқда.

А. ГАЛИЕВ.

Умумий овқатланиш корхоналари ишини янада яхшилайлик

Тошкент шаҳар Совети V сессиясидан

Тошкент шаҳар умумий овқатланиш корхоналари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1956 йил 1 мартдаги «Умумий овқатланиш корхоналари ишини яхшилаш чоралари ҳақида» деб чиқарган қарорини амалга ошира бориб яхши натижаларни қўлга киритдилар. Икки йил мобайнида шаҳардаги умумий овқатланиш тармоғи 35 корхонага ёки 3100 ўринга ўсди. Ҳозир шаҳарда 12 ресторан, 3 кафе, 235 ошхона ва чайная, 15 закускахона, шу билан бирга 505 буфет ишлаб турибди. Умумий овқатланиш товар обороти 1957 йилда 102,6 процент, яъни 1955 йилдагига нисбатан 38 миллион сўмлик ортиқ қилиб бажарилди.

Лекин шу билан бирга шаҳарда умумий овқатланиш ишини йўлга қўйишда ҳали жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Тошкент шаҳар Советининг яқинда бўлиб ўтган V сессияси ана шу масалани кенг муҳокама қилди.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Турсунов ўз докладида умумий овқатланиш соҳасида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида гапириб, бу соҳада рўй берган камчиликларга кенг тўхталиб ўтди.

— Умумий овқатланиш корхоналарининг сони жуда оз ва улар ҳали аҳолининг ўсиб бораётган талабларига жавоб бермайди. Баъзи районларда эса янги типдаги умумий овқатланиш корхоналари йўқ. Айрим саноат корхоналари ва ўқув юртларининг раҳбарлари Тошкент шаҳар партия комитети бюроси ва ижроия комитетнинг «Янги умумий овқатланиш корхоналари қуриш ва мавжуд корхоналарни кенгайтириш ҳақида»ги қарорини бажармай келмоқдалар. 1956-57 йилларда 4550 ўринли 25 ошхона қуриш ва 1650 ўринлик 9 ошхонани кенгайтириш кўрсатилган эди. Лекин шунга қарамай бор-йўғи 10 ошхона қурилди, 3 таси қурилмоқда. Докладчи ўз ошхоналарини қуриш ишига эътиборсизлик билан қараётган «Қизил тонг» фабрикаси, «Ташавтомаш», электролампа заводлари, 1-босмахона, Ўрта Осиё давлат университети, Ўрта Осиё политехника институти ва Фармацевтика институти раҳбарларини танқид қилди.

Куйбишев ва Октябрь трестлари қишга карам, помидор, бодринг ва бошқа сабзавот маҳсулотлари ғамлаб олиш планларини жуда қониқарсиз бажардилар. Трестларнинг раҳбарлари (Штрейзер ва Сайфуллаев ўртоқлар) умумий овқатланиш корхоналари учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган ана шу тадбирга эътиборсизлик билан қарадилар, шаҳар савдо бошқармаси (бошқарувчиси ўртоқ Туркова) эса муҳим масалага бефарқ қараган, бу раҳбарларга нисбатан либераллик қилди, камчиликларни ўз вақтида тузатмади. Шунингдек саноат корхоналаридаги ишчилар таъминот бўлимлари ҳам бу масалаларга эътибор қилмадилар. Жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинати 740 тонна картошка тайёрлаш ўрнига 242 тонна картошка тайёрлади, холос. Шундан ҳам 95 тоннасинигина олди. Ваҳоланки комбинат ошхоналари январь ойидагина 60 тонна картошка сарфладилар.

Докладчи ва сўзга чиққан депутатлар айрим жойларда совет савдоси қонунлари қўпол равишда бузилаётганлигини айтиб бир қатор мисолларни келтирдилар. Жумладан, 27-ошхона (мудири Абдуллаев)да овқатларнинг хили ўн кунгача ўзгармаган. Лагмоннинг каллорияси 25, карам шўрваники 38 процент камайган. Бу ошхонанинг овқат пиширадиган жойи, цехлари ва чойхонаси санитария талабларига жавоб бермайди.

Музокарада сўзга чиққан депутатлар ва қўшимча доклад қилган шаҳар савдо комиссиясининг раиси ўртоқ Саримсоқов умумий овқатланиш корхоналарида юз бераётган қатор камчиликларни, уларни тузатиш йўлларини кўрсатиб бердилар. Ўртоқ Саримсоқов текшириш ўтказилган бир қатор умумий овқатланиш корхоналарида аҳолига хизмат кўрсатиш маданий савияси жуда паст эканлигини таъкидлаб ўтди. Шу билан бирга шаҳардаги умумий овқатланиш тармоқларининг жуда оз эканлигини таъкидлаб, шаҳар ижроия комитети янги ошхона ва магазинлар қуриш учун йилига 4-5 миллион сўм пул ажратиб туриши лозимлигини уқдириб ўтди.

— Бизнинг районимизда шаҳар аҳолисидан 130 мингдан ортиқ киши яшайди. Лекин райондаги умумий овқатланиш корхоналари жуда кам. 21 мактабда биронта ҳам ошхона йўқ. Ҳатто янги қурилаётган мактаб биноларида ҳам ошхона учун жой ажратилмайди, — дейди Куйбишев район ижроия комитетининг раиси Парфенов.

Тошкент авторемонт заводининг газосваршчиги депутат Кононеров шаҳардаги бир қанча савдо шохобчаларида текшириш ўтказганлигини ва айрим савдо ходимларининг нотўғри ишлаётганлигини айтиб берди. У «Ташкенткабель» заводининг ошхонаси ёмон бинога жойлашганлиги, печкаси авария ҳолида эканлиги, тартибсизлик авж олганлигини гапирди.

42-мактаб директори депутат Аминова шаҳардаги 120 мингга яқин ўқувчига иссиқ овқат ташкил қилиш иши йўлга қўйилмаганлигини, буфетлардаги озиқ-овқат маҳсулотларининг жуда кам хилда эканлигини таъкидлаб, мактабларга озиқ-овқат маҳсулотларини кўпроқ ажратиш лозимлигини талаб қилди. Кўп буфетларга маҳсулотларни ташиш учун транспорт воситаси берилмаганлигини танқид қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати профессор Павлова пойтахтдаги олий ўқув юртларида умумий овқатланишнинг ёмон йўлга қўйилганлигини сўзлаб берди. Айниқса Тошкент давлат медицина институтидаги ўртоқ Нурмуҳамедов директор бўлган ошхонада тартибсизликлар авж олганлигини кўрсатиб ўтди. Бу ерда баъзан нон келтирилмаган, карам шўрвага қаймоқ солинмасдан сотилган, қиймани текширганда унинг таркибида нон 20 процент ўрнига 64 процент бўлганлиги аниқланган. Институт раҳбарлари эса ошхона аҳволидан хабар олмайдилар. Ўрта Осиё Давлат университетининг ошхонаси ҳам жуда ёмон ишлаётир. Ошхона доимо тиқилинч, ифлос бўлади. Тайёрланадиган овқатлар эса тўрт хилдан ошмайди.

Сессия пойтахтда умумий овқатланиш корхоналарини кенгайтириш, янги ошхона ва чойхоналар қуриш, ишчилар ва касаба союз контролини кучайтириш, турли озиқ-овқат корхоналари, кулинария маҳсулотлари магазинлари очиш юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Яҳё Ғуломов яқинда «Хоразмнинг қадимги замонлардан ҳозирги кунларгача суғориш тарихи» деган катта илмий асарини бостириб чиқарди. Бу китоб илмий жамоатчилик томонидан юксак баҳоланди. Ҳозир атоқли археолог Зарафшон дарёсининг қуйи оқими территориясидаги суғориш иншоотлари тарихини ўрганмоқда. 1957 йилда археологларимиз Бухоро воҳасини текширди. Рометон қишлоғи районидаги Қизил қир деган ерда қадимги монументал бир бино топилди. Уни қазиш ишлари якунланди. Бу ерда топилган нарсалар Ўзбекистон территориясида қадим замонларда ирригация тармоқлари жуда ривожланганлигидан далолат беради. **Суратда: Я. Ғуломов** (чапда) ва старший лаборант **У. Исломов** ўртоқлар Қизил қирда топилган материалларни ўрганмоқдалар.

В. Лейзерович фотоси.

Кўп йиллик меҳнатлари тақдирланди

Оҳангарон шахтёрларидан катта группаси кўп йиллик хизматлари учун бир йўла кўп миқдорда пул билан мукофотландилар.

Жумладан навалоотбойчи Бекмирза Раззоқов ўн тўрт йилдан буён забойда ишлаб келмоқда. У бир йилда бир ярим йиллик нормани бажарди. Унинг номи шахта ҳурмат дафтарига киритилди. Илғор кончи Раззоқов 4 минг 11 сўм мукофот пули олди.

Биринчи тозалаш участкасининг бошлиғи Федор Хонн эса шахтёрлар ҳақли равишда ҳурмат қиладилар. У 13 йилдан буён шу корхонада ишлаб келади. Аввал мустаҳкамловчи, нормаловчи, кон мастери бўлиб ишлади, тўрт йилдан буён эса участка бошлиғи бўлиб келмоқда. У раҳбарлик қилаётган коллектив ўтган йили план дан ташқари 18 минг тонна кўмир қазиб чиқарди. Ўртоқ Хон 4595 сўм пул билан мукофотланди.

Навалоотбойчилар Нурилла Намаев, Ёқуб Муҳитдинов, Эрмат Бойматов, посадчик Амет Холибоев, участка бошлиғининг ўринбосари Рифат Зинатдиновлар 3 ярим, 4 минг сўмдан пул билан мукофотландилар. Кўп йиллик хизматлари учун пенсияга чиққан кончиларга ҳам пул мукофоти берилди.

Ф. ПЕТРОВ.

А Г И Т А Т О Р Л А Р Г А Ё Р Д А М

Замонамизнинг асосий мазмуни

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакиллари Кенгашининг Декларацияси бутун жаҳонга жаранглаб эшитилди. Инсониятнинг олдинги сафида бораётган янги социалистик дунё қурувчиларининг овози бу мамлакатлардан узоқ жойларда ҳам хайрихоҳлик садоси билан қўшилиб кетди.

«Замонамизнинг асосий мазмуни Улуғ Октябрь социалистик революцияси Россияда бошлаб берган капитализмдан социализмга ўтишдан иборатдир». Декларациянинг биринчи бўлимини бошлаб берган ана шу сўзлар жаҳонда бўлиб ўтган чуқур тарихий ўзгаришларни ифодалаб беради. Юз йилдан кўпроқ муқаддам, XIX асрнинг ўртасида Маркс билан Энгельс капитализмнинг ҳалок бўлиши ва социализмнинг тантана қилиши муқаррар эканлигини олдиндан айтиб берган эдилар. Эндиликда, XX асрнинг ўртасида — бу илмий башорат ҳақиқатга айланаётганлигини фақат сиёсий жиҳатдан кўр бўлган кишиларгина кўрмаслиги мумкин. Бизнинг кўз ўнгимизда ўз умрини яшаб бўлган капиталистик дунё емирилиб бормоқда ҳамда инсониятнинг порлоқ орзуларини гавдалантирувчи янги, социалистик дунё бунёдга келмоқда.

Капитализм идеологлари «ғайри қонуний», «тасодифий» деб эълон қилган Октябрь социалистик революцияси амалда муқаррар ва ижобий тарихий тараққиётнинг ифодаси бўлди. Бу тарихий тараққиёт бутун ер куррасида капитализмнинг ҳалокатга ва социализмнинг ғалабасига олиб келади. Бизнинг мамлакатимиз шу революцияни амалга ошириб, ҳозир бир қанча мамлакатлар ўтиб олган йўлни очиб берди, бундан буён ҳам бу йўлга янгидан-янги мамлакатлар ўтиб олаверадилар. Ҳозирги замон тарихининг ана шу бош тенденцияси социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакиллари Кенгашининг Декларациясида жуда равшан ифода қилинди.

I

Ҳозирги даврда социализм идеялари улуғ жозибадор кучга айланди. Реакцион империалистик кучларнинг бу идеяларга тўғоноқ бўлиш йўлидаги уринишлари беҳудадир. Бу идеялар бутун жаҳонга тўхтовсиз суратда ёйилмоқда. Уларнинг таъсир кучи биринчи галда шунинг учун ҳам тинмай ўсиб бормоқдаки, улар ижтимоий тараққиётнинг етилган эҳтиёжини, яъни капитализмдан социализмга ўтиш эҳтиёжини акс эттиради. Ленин кўрсатиб ўтганидек, капитализм ҳукмронлиги бирор кимса ҳокимиятни эгаллаб олишни истаганлиги учун емирилмайди. Капиталистик мамлакатларнинг бутун иқтисодий тараққиёти шунга олиб келмаганида, тарих капитализмни сийқалаб, емирмаганида капитализм ҳукмронлиги емирилмас эди. Ҳар қандай ижтимоий тузум ишлаб чиқарувчи кучларнинг тараққиёти учун, инсониятнинг иқтисодий, ижтимоий ва маънавий равнақи учун етарлик даражада майдон очиб берганга қадар тарихан ўзининг яшашини оқлайди. Капитализм ўз умрини аллақачонлар яшаб бўлди, тараққиётга тўсиқ бўлиб қолди. Иқтисодий асосини ишлаб чиқариш воситаларига хусусий мулкчилик ташкил қилган бу тузум ишлаб чиқарувчи кучлар тараққиёти йўлидаги ғоят катта тўсиқ бўлиб қолди. Ишлаб чиқариш тараққиётини кишиларнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини қондиришга қаратадиган ҳамда ўз хўжалигини планли суратда ривожлантирадиган социалистик жамиятгина ишлаб чиқарувчи кучлар тараққиёти учун чексиз майдон очиб бера олди.

Ҳозирги вақтда социалистик жамиятга ўтиш муқаррар эканлигини марксизмдан ва ишчилар ҳаракатидан узоқ турган кишилар ҳам тушуна бошладилар. Масалан, ўз вафотидан бироз илгари дунёга машҳур бўлган олим А. Эйнштейннинг хулосасини кўрсатиш мумкин. У ўзининг «Нима учун социализм?» деган мақоласида капитализмнинг зиддиятларидан — ишлаб чиқариш анархиясидан, озчиликнинг кўпчилик ҳисобига бойишидан, ишсизлик ва ҳоказолардан қутилишнинг бирдан-бир йўли социализмдир, деб ёзади. «Ишончим комилки, — деб ёзган эди у, — бу барча даҳшатли офатларни тугатишнинг биргина йўли бор, у ҳам бўлса: социалистик экономикани қуришдан иборатдир. Бундай социалистик экономика ўз олдига ижтимоий мақсадлар қўйган илм олиш системаси билан қўшилмоғи керак». Капитализмнинг жароҳатлари жуда аниқ очилиб, меҳнаткашлар ишончидан шунчалик кўп маҳрум бўлиб қолдики, эндиликда у «халқ капитализми» либосини кийиб ниқобланишга, унинг ҳомийлари эса оммани: капитализм йўқ бўлиб кетган, бошқа ижтимоий тузумга айланган, деб ишонтиришга мажбур бўлмоқда.

Бир вақтлар француз буржуа революцияси дунёга феодализм тузуми ҳалокатга учраганлигини эълон қилган эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси капитализмнинг ҳалокат соати келганлигини, у ўз ўрнини янги, юксак, социалистик тузумга бўшатиб бериши кераклигини кўрсатди.

Социалистик революция туфайли Совет Иттифоқи қисқа муддат ичида қудратли индустрия давлатига айланди. Индустриаллаш капиталистик мамлакатларда 50-100 йилни талаб қилган бўлса, Совет Иттифоқи индустриаллашни 12-13 йил мобайнида амалга оширди. СССРда саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1957 йилга келиб 1913 йилдаги ишлаб чиқариш даражасидан 33 марта ошиб кетди. Капитализм саноатни ривожлантиришдаги бундай юксак суръатларни ўз умрининг энг яхши даврида ҳам кўрган эмас, у бундай суръатларга ҳозирги даврда асло эришаолмайди.

Капитализм ҳомийлари кўпинча, капитализмдан социализмга ўтиш катта қурбонлар беришни талаб қилади, деб даъво қиладилар. Бу мунофиқлар капитализмга ўтиш вақтида меҳнаткашлар бошига қандай иқтисодий зарбалар ва жудолик тушганлиги тўғрисида лом-мим демайдилар. Капитализм миллионларча деҳқонларни ва ҳунармандларни қашшоқлантирди, уларнинг хўжалигини вайрон қилди. Социализм эса уларни ҳалокатдан қутқаради.

Бир хил ишлаб чиқариш усулидан бошқа хил ишлаб чиқариш усулига ўтиш ҳеч вақт силлиққина, алам-ситамсиз бўлган эмас. Пролетариатнинг капиталистик мулкчилик муносабатлари соҳасига бостириб кириши ҳам айрим ўткинчи талофатларни туғдиради. Лекин бу талофатларнинг кўлами пролетариатга боғлиқ эмас, балки капиталистларга боғлиқдир. Чунки капиталистлар ғолиб ишчилар синфини граждан уруши олиб боришга мажбур қиладилар, социалистик давлатларга қарши ҳарбий ҳужумлар уюштирадилар, қўпорувчиликдан иборат хатти-ҳаракатлар қиладилар, ишчи ва деҳқонлар меҳнати билан яратилган моддий бойликларни йўқ қиладилар. Капиталистик давлатлар социализм мамлакатларидаги тинч қурилиш ишларини сусайтириш мақсадида, ишлаб чиқаришни кенгайтиришга ҳамда халқ ҳаётини яхшилашга қаратилиши мумкин бўлган катта маблағларни мудофаа ишига сарфлашга мажбур қилиш мақсадида социалистик мамлакатларга ҳарбий куч билан таҳдид қиладилар.

Лекин душманларнинг ҳамма кирдикорларига қарамай, социализм ўзининг капитализмдан афзаллигини исбот қилди. Саноат ишлаб чиқаришининг суръатлари СССРда ва асосий капиталистик мамлакатларда қандай бўлганлигини таққослаб кўрамиз. Агар уруш йиллари эътиборга олинмаса, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари йилига Англияда — 3,3 процентни, АҚШда — 2,9 процентни, Францияда — 2,6 процентни, СССРда эса 16,2 процентни ташкил қилди.

Совет Иттифоқида бўлгани сингари халқ демократияси мамлакатларида ҳам социалистик ўзгаришлар амалга оширилганидан сўнг ишлаб чиқарувчи кучлар тараққиёти анча тезлашди. Бу ҳол ўтмишда деҳқончилик мамлакатлари бўлиб келган Болгария ва Руминиягагина оид бўлиб қолмай, шунингдек индустриал мамлакат бўлган Чехословакияга ҳам оиддир. Урушдан илгари Чехословакияда саноат маҳсулотининг йиллик ўсиши 1-2 процентнигина ташкил қилган бўлса, халқ демократик тузуми қарор топганидан кейин ўртача 10-12 процентни ташкил қилди.

Социализмнинг капитализмдан устунлиги экономика соҳасидагина кўрилаётгани йўқ. Социалистик тузум империалистик мамлакатларда жамиятни кемириб ётган синфий тўқинишларни, кескин синфий зиддиятларни билмайди. Социализм империализм дунёсида миллионларча кишиларни қашшоқликка ва ҳалокатга маҳкум қилаётган миллий зулмни тугатди. Социалистик жамият маънавий-сиёсий бирлик билан жипслашган, тўла тенг ҳуқуқли халқлар дўстлиги билан бирлашгандир. Капитализм давлатлар ўртасида уруш ва жанжаллар чиқарса, социализм ҳарбий тўқинишлар учун бўладиган заминни тугатади ҳамда барча мамлакатлар ўртасидаги яхши қўшничилик сиёсатини, уларнинг мустақиллигини ҳурмат қилиш сиёсатини амалга оширади. Сиёсий ҳаёт соҳасида социалистик жамият халқнинг чинакам эркинликларини ва демократик ҳуқуқларини таъминлаш билан фахрланса арзийди. Бошқа ҳеч бир жамиятда халқ бундай эркинлик ва демократик ҳуқуқларга эга эмас. Давлатни бошқаришда халқ оммасининг амалда қандай иштирок қилаётганлиги демократизмни ифодаловчи ҳақиқий белгидир. Меҳнаткашларни сиёсий ҳаётдан четлатувчи қалбаки ва мунофиқ буржуа демократиясига қарама-қарши бўлган социалистик демократия ижтимоий ва давлат ишларини ҳал қилишга халқ оммасини тобора кўпроқ қатнаштиришни таъминлайди. Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг фаолияти, энг муҳим қонун лойиҳалари умумхалқ муҳокамасига қўйилиши буни яққол исбот қилади. Бунда муҳокама вақтида миллионларча киши иштирок қилади.

Социализмнинг капитализмдан устунлиги маданият соҳасида ҳам ўз ифодасини топмоқда. СССРда илмий-техника кадрлари тайёрлашнинг тез ўсиб бораётганлиги душманларимиз лагерида ташвиш туғдирмоқда. Бу бечиз эмас. Ҳар йили тайёрланаётган инженерлар сони жиҳатидан СССР АҚШдан қарийб уч марта ўзиб кетди. Совет Иттифоқи Ернинг биринчи сунъий йўлдошларини учириб, инсон томонидан табиатни бўйсиндириш соҳасида янги давр очганлигини чет эллардаги кўпгина олимлар билимнинг бир қанча энг янги соҳаларида совет фанининг устунлигини кўрсатувчи далил деб тўғри баҳоладилар. Социализмнинг жамият маънавий ҳаёти соҳасидаги энг муҳим афзалликларидан бири маданият ютуқлари бизда бутун халқнинг мулки бўлиб қолаётганлигидадир.

Ёш Совет республикаси ҳали икки ёшга ҳам тўлмаган 1919 йилда америкалик ёзувчи ва журналист Линкольн Стеффенс «Сиз Совет Россиясида бўлган эмишсиз?» деган саволга: «Мен келажак сари саёҳат қилдим, бу келажак ўзига йўл очмоқда», деган оташин сўзлар билан жавоб қайтарган эди. Ўша вақтдаёқ кўпгина ҳушёр кузатувчилар Совет Россияси сиймосида инсониятнинг истиқболини кўрган эдилар. Социализм СССРда ғалаба қозониб, халқ демократияси мамлакатларида ғалаба қилаётган ҳозирги вақтда бу истиқбол жаҳон аҳолисининг тобора кўпроқ қисми учун ҳақиқатга айланмоқда.

Капитализмдан социализмга ўтиш—бир вақтда содир бўладиган акт бўлмай, балки бутун бир тарихий давр мобайнида жамиятни революцион йўл билан ўзгартириш процессидир. Капиталистик мамлакатларнинг иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан нотекис ривожланиши сабабли империализм даврида социалистик ўзгаришлар учун зарур бўлган шарт-шароитлар барча мамлакатларда бир вақтда етилмайди. Ленин 1915 йилда доҳиёна суратда олдиндан кўриб айтганидек, социалистик революция барча асосий капиталистик мамлакатларда империализмни бир вақтда ағдариб ташлаш йўли билан эмас, балки империализм фронтини дастлаб бир мамлакатда ёки бир неча мамлакатда ёриб ўтиш йўли билан ғалаба қозонади. Империализм умумий занжирининг энг бўш ҳалқалари бўлиб қолган мамлакатлар капиталистик системадан ҳаммадан илгари чиқиб кетадилар. Шундай қилиб, ҳар бир мамлакат ичида капитализмдан социализмга ўтиш даври билан бирга, жаҳон миқёсида капитализмдан социализмга ўтиш учун ҳам бутун бир тарихий давр зарур бўлади. Бу давр мобайнида бўлган янгидан-янги мамлакатлар социализм йўлига тушиб олаверадилар, бу билан капиталистик дунёнинг яшаш доирасини торайтира ва унинг ҳалокатини яқинлаштиравередилар. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси империализм системасига биринчи раҳна солди, ер шарининг олтидан бир қисмини ташкил қилган жуда катта мамлакатни капитализм зулмидан қутқариб олди. Бу революция жаҳон капитализмига жуда қаттиқ зарба берди, натижада жаҳон капитализми умумий чуқур кризисга йўлиқди.

«Рус ўпирилиши»ни тугатиш учун, Коммунистик партия раҳбарлиги остида Россия ишчилари ва деҳқонлари солган ҳамда капитализм системасини чиритиб турган раҳнани бекитиш учун империализм ҳамма кучларини ишга солди. Бироқ у «рус ўпирилиши»ни беки-

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

Бутун куч ва моддий-техника воситалари кўкламги экишга тайёргарликни кучайтиришга сафарбар қилинсин!

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Ирригация тармоқларини тозалаш ишини кучайтирайлик

Колхоз ва совхозларда ариқлар, магистрал каналлар, шунингдек ирригация ва мелиорация тармоқларини ўз вақтида тозалаб тартибга келтириш — кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўришнинг муҳим шартларидан биридир. Бу ишларнинг бир қисми механизация воситаси билан бажарилади, бироқ қўл билан ҳам анчагина ишларни адо этишга тўғри келади.

Лекин фактлар шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина колхоз ва совхозларда ирригация ва мелиорация тармоқларини тозалаш ишига планда кўрсатилган ишчи кучлари жалб этилмаётир. Натижада иш суръати пасайиб кетмоқда.

Қуйи Чирчиқ, Бекобод, Оққўрғон, Бўка, Октябрь районларидаги колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу ишга айниқса масъулиятсизлик билан қарамоқдалар, зарур миқдордаги кишиларни ажратиб, топшириқнинг бажарилишини таъминламаётирлар.

Ирригация ва мелиорация тармоқларини тозалаш ишлари суръатини кескин суратда кучайтириш керак. Вазифа колхоз ва совхозларда ирригация тармоқларини тозалаш учун лозим бўлган ва планда кўрсатилган барча ишчи кучларини тўла сафарбар этишдан иборатдир.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ирригация ва мелиорация ишлари суръатини кучайтириш, ташкил этиш учун махсус штаблар тузишлари лозим. Бу штабларга ишчан кишиларни танлаб раҳбарлик вазифасини топшириш керак.

Суғориш тармоқларини тозалаш ишини тарқоқ ҳолда эмас, ишнинг кўлами кенг бўлган ерларга кишиларни марказлаштирган ҳолда олиб бориш лозим.

Шуни ҳам айтиш кераки, айрим колхоз ва совхоз раҳбарлари ирригация ва мелиорация тармоқларини тозалаш ишларини кўкламга қолдирса ҳам бўлади, деган нотўғри фикрдадирлар. Бундай кайфиятларга кескин зарба бериш ва ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, бу соҳадаги ишларнинг сифатли бажарилишига эришиш лозим.

Иқрор

Кечагина ёққан қор қуёшнинг илиқ ҳароратида эриб, ер бағрига сингиб кетди. Далада жўшқин ҳаёт мавж ура бошлади. Бир томонда қиз ва йигитлар ариқ-зовур қазишар, анави катта йўлдан қатнаётган шофер ва аравакашлар кечагидан бугун кўпроқ гўнг ташиш учун ошиқар, ғўзапоялардан тозаланган пахта далаларида эса тракторлар ҳайқирарди.

Бу колхоз аъзолари ўтган йили қишки дала ишларини бажаришда ҳам, ғўза парвариши даврида ҳам қатор камчиликларга йўл қўйдилар. Йил охирига келиб, ана шу камчиликлар туфайли бирқанча бригадалар зиммасига олган мажбуриятини бажара олмай қолди. «Ҳа, бу йил дол қолдик, айб ўзимизда. Мусобақадошимиз «Коммунизм» колхози пахтакорларига ютқазиб қўйдик», дегувчилар кўп бўлди. Улар бу ҳаққоний сўзлари билан ўзаро мусобақада йиқилган, пахта ҳосилини аввалги йилларга қараганда камайтириб юборган, тўғриси колхозни орқага торттан касбдошларига чиндан ҳам таъна қилар эдилар.

Шодибой ака Худойқулов — уста пахтакор. У, ўтган йили Маматқул Бойзоқов бригадаси билан мўл ҳосил етиштириш мақсадида беллашган эди. Ўшанда Шодибой ака «бригадамиз аъзолари гектаридан 40 центнердан пахта оладилар, ваъдамиз-ваъда, сўзсиз бажарамиз», деганида, Маматқул Бойзоқов ҳам катта кетиб юборган эди. «Сизлардан қолишмаймиз. Сиз билган пахтанинг тилини биз ҳам биламиз», деб мусобақадошини ишонтирган эди. Афсуски, натижа бутунлай бошқача бўлиб чиқди.

Эрта кўкламдан то ҳосил йиғиб олингунча астойдил меҳнат қилган, саратоннинг иссиқ кунларида қайноқ тер тўкиб, ғўзаларни суғоришда тунларни бедор ўтказиб, кеч кузда йиғим-теримнинг ҳал қилувчи палласида Боёвут шамолининг аччиқ изғиринларига бардош берган Шодибой ака Худойқулов бригадаси аъзолари 65 гектар ернинг ҳар гектаридан она-Ватанга 40 ўрнига 45 центнердан «оқ олтин» топширдилар. Ўз аҳдларининг уддасидан чиқдилар. Ўтган йилги курашда «биз ҳам қойил қиламиз» деб лоф урган ўша Маматқул ака Бойзоқов бригадаси аъзолари эса кузда ер чизиб қолишди. Тўғри, улар йиллик планларини ошириб бажарган бўлсалар ҳам, мусобақадошларига тенглаша олмадилар. Нега деганда, ўтган йили бу бригадада шудгор ўз вақтида тамомланмади, маҳаллий ўғит кам чиқарилди, ғўза парвариши даврида ҳам бир қанча камчиликларга йўл қўйилди. Шунинг учун ҳам бу бригада 51 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил йиғиб олди, холос.

Колхозда юқори ҳосил олиб, эл-юрт олдида юзи ёруғ бўлган, обрў орттирган бригадалар, звенолар оз эмас. Тўхтасин Шерназаров бошлиқ бригадада 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 41 центнердан, шу бригаданинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бекбобо Саидов звеноси аъзолари 16,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 57, Турдимуродполвон Эгамбердиев бошлиқ звено аъзолари 25 гектар ернинг ҳар гектаридан 54,5 центнердан ҳосил йиғиб олишга эришдилар.

Кошки эди, колхознинг ҳамма бригада ва звеноларида ҳам мана шундай мўл ҳосил йиғиб олинган бўлса! У ҳолда мусобақадошлари «Коммунизм» колхозидан орқада қолмаган бўлар эдилар. Қолоқ бригада ва звено бошлиқлари, уларнинг аъзолари энди ўтган йили йўл қўйилган камчиликларни тўғри тушуниб, иқрор бўлишаябди. Улар «Бу йил нима учун ҳосилнинг камайиб кетганлиги сабабларини билиб олдик, бу бизга сабоқ бўлади» дейишмоқда.

Пахта далаларидаги бугунги ҳаракат, қайноқ меҳнат Карл Маркс номли колхоз аъзоларининг юқори ҳосил учун чинакамига бел бойлаганликларини, шу мақсад билан астойдил меҳнат қилаётганликларини кўрсатиб турибди.

МТСнинг ўртоқ Ҳамид Маҳкамов бошлиқ трактор бригадаси аъзолари колхозга хизмат қилмоқда. Эшқўзи Нурматов, Жўрабой Ғаффоров ўртоқлар каби моҳир механизаторлар ғўзапоялардан тозаланган ерларни пешма-пеш шудгор қилишда ғайрат билан ишлаб, пахтакорлар ҳурматига сазовор бўлишаябди. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ўз ҳамкорлари бўлган механизаторларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма шароитларни яратиб берган.

Норқул Шерназаров, Юсуф Файзиев, Ражаббой Тўхтаев, Қодирқул Худойқулов каби шоферларнинг хизматлари катта. Улар гўнг пахтадан юқори ҳосил етиштиришда муҳим аҳамиятга эга эканлигини биладилар, шунинг учун ҳам улар ҳар куни дала бошларига ўнлаб тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқармоқдалар. Бу соҳада бетиним ишлаётган Бегмат Бобобеков, Ўсар Абдуқодиров каби аравакашлар намунали ишламоқдалар. Улар мана шу ғанимат кунларда бу йил мўл ҳосил етиштириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётирлар.

— Ўтган йили қишки дала ишларини амалга оширишда бирмунча камчиликларга йўл қўйдик. Пахтакорларимиз бунга иқрор бўлмоқдалар. Энди бу камчиликлар қайтарилмайди. Бу йил мусобақадошимиз «Коммунизм» колхози пахтакорларига албатта тенглашиб оламиз.

Колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ Ю. Хўжабековнинг бу сўзлари колхоз пахтакорларининг чинакам фикридир. Далада ишлаётган ҳар бир пахтакорнинг ғайратидан, ҳаракатидан ана шу мақсаднинг тўла амалга ошиши яққол сезилиб турибди!

У. ЖОНГИТОВ,
Ҳ. АБДУСАМАТОВ.

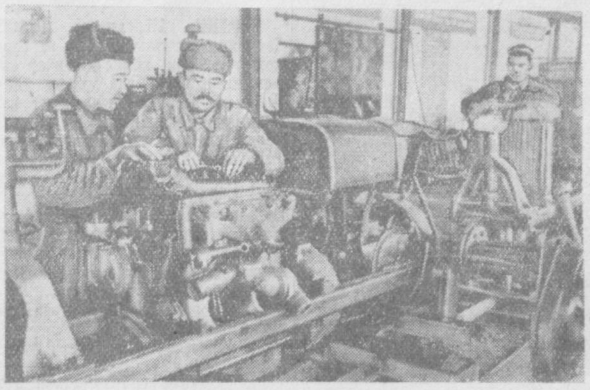

Ўртасарой МТСининг механизаторлари мавжуд техникани кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бу соҳада, айниқса, универсалчи Е. Саидаҳмедов ва бригада механигининг ёрдамчиси А. Ёдгоров ўртоқлар яхши ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Улар ўз тракторларини тўла ремонтдан чиқариш арафасида турибдилар. **Суратда: Е. Саидаҳмедов** ва **А. Ёдгоров** ўртоқлар иш устида. **В. Сироткин** ва **И. Глауберзон** фотоси.

РЕПОРТАЖ

Тунги сменада

Қуёш уфққа бош қўйиб, қош қорая бошлади. Хонадонлар, совхоз марказидаги кўчаларда ёнаётган Ильич чироқлари қалин туманда аранг милтиллаб кўринади.

Далада юрган тракторчи Шавкат иш бошлашдан олдин ўз машинасини яна бир марта кўздан кечирди. Хотиржам бўлгач, трактор кабинасига ўтирди. У, «дарича»дан орқасига «тайёрмисан» дегандек назар ташлаган эди, плугатор Бори: «Ҳа, юраберинг, тайёрман» деб ишора қилди. Тунги жимжитлик трактор моторининг гувуллаши билан бузилди. Тракторнинг порлаб ёнган чироғи далани кундуздек ёритиб юборди. Ричаг босилиши билан трактор қамчи еган отдек бирдан ўрнидан қўзғалди ва ер бағрини ёриб олға томон юриб кетди.

Трактор гуриллаб олға бораркан, тупроқ палахса-палахса бўлиб ағдариларди.

Тонг ёришганда тракторчи бешинчи бўлимнинг 65-картасини ҳайдаб тамомлаб, карта четида чала колган ерларни ҳайдашга киришди. Иш тугаллангандан кейин бир четга келиб тўхтади. Шавкат кабинадан сакраб тушди, Боридан ҳол сўради.

— Бардаммисан Бори?

— Бўлмаса-чи, сиз топ ташламасангиз бас.

Қуёш тиккага кўтарилиб далаларга баракали нур соча бошлади. Ҳайдалган ерлардан кўтарилган буғ тумандай қалинлашиб осмонга кўтариларди.

Тракторчи Шавкат Зейтуллаев «Оққўрғон» совхозида 1958 йил мўл ҳосилининг гарови бўлган шудгорлашни барвақт тамомлаш учун астойдил бел боғлаган. Совхозда бошланган ўзаро социалистик мусобақага қўшилиб, 300 гектар ерни шудгор қилиб бериш мажбуриятини олган. У кеча-кундуз ишлаб ўз мажбуриятини шараф билан бажарди.

Биз у билан 65-картада учрашдик. Совхоз директори ўртоқ Ж. Акрамов Шавкат билан суҳбатлаша бошлади:

— Бугун қанча ер ҳайдадинглар?

— Мана шу 16 гектарли картани ҳайдаб чиқдик, — деди Шавкат мойли қўлларини артатуриб.

Маълум бўлишича Шавкат Зейтуллаев, плугатор Бори Мустафаевлар бугун 12 ўрнига 16 гектар ер ҳайдашибди.

Директор Шавкатга қувониб қўл узатди:

— Раҳмат ука, раҳмат, — деди хурсанд бўлиб у.

* * *

«Оққўрғон» совхози бу йил 5300 гектар ерга чигит экиб, гектаридан 25,5 центнердан пахта етиштириши керак. Совхоз ишчилари пахтакорларнинг Москвада бўладиган Бутуниттифоқ биринчи қурултойи шарафига оширилган мажбурият олдилар. Ишчилар, механизаторлар қурултой очиладиган кунгача кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик ишларини тугаллаш учун астойдил курашаётирлар. Зейтуллаев сингари илғор механизаторлар зўр ғайрат билан ишлаганликлари туфайли 6 минг гектар ер шудгор қилинди. 2, 4, 7 ва 10-бўлимларда ер ҳайдаш тугалланди. 811 гектар ерга минерал ўғит солиб қўйилди. Маҳаллий ўғит тайёрлаш ва далага ташиб чиқариш давом этмоқда. Моргуненко канали тозалаб қўйилди. Ички суғориш тармоқлари тозаланаётир. Қорасув ариғи сувидан фойдаланиш учун тўғон қурилди. Совхоз ишчилари қўшни Калинин номли, Будённий номли колхозларга ерларни ҳайдаб беришда ёрдам бермоқдалар.

Техникани кўкламги экиш кампаниясига тайёрлаш ишлари ҳам кучайтириб юборилди. Ҳозир бўлимларнинг устахоналарида қизғин иш бораётир.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Суръатни кучайтирмоқдалар

Ўртасарой районидаги «XX партсъезд» колхозининг аъзолари қишки тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб, кўкламга пухта тайёрланмоқдалар. Колхознинг Ли Дин Нам, Н. Усмонов Ю. Константин ўртоқлар бошлиқ юқори ҳосилли бригадалари ариқ-зовурларни тозалашда, гўнг ташиб чиқариш ишларида ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун курашмоқдалар.

Бу ерда мавжуд экин майдонлари бундан бир неча кун олдин шудгордан чиқариб қўйилган. Шунингдек колхоз аъзолари давлат томонидан берилган уруғни сельхозснаб омборидан тўла ташиб олдилар. Колхозчилар кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриш учун иш суръатини кучайтирмоқдалар.

А. КИМ.

Дала ишлари қизитилмоқда

Мирзачўл район, Ленин номли колхоз пахтакорлари ўтган йили йиғим-теримни муваффақиятли якунлаб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритган эдилар. Деҳқонлар 1958 йил мўл ҳосили учун курашни ҳам намунали олиб бормоқдалар. Ҳозиргача колхознинг мавжуд экин майдонлари шудгордан чиқарилди, 550 гектар ерга яхоб суви берилди. Далага 532 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди. Гўнг тўплаш иши давом этмоқда. Колхоз аъзолари пахтакорларнинг Москвада бўладиган биринчи қурултойи олдидан бошланган мусобақасига қўшилиб, қишки дала ишларини тезроқ тамомлаш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Ариқ-зовурларни тозалаш яхши йўлга қўйилган. Қишлоқ хўжалик асбобларининг ремонти ҳам тугалланай деб қолди. 16 арава, 400 та борона ремонтдан чиқарилди.

С. НОРМАТОВ.

Область районларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1958 йил 15 январгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Районлар	Шудгорлаш	Беш кунлик ўсиш	Районлар	Шудгорлаш	Беш кунлик ўсиш
Оққўрғон	58,2	0,5	Қуйи Чирчиқ	94,5	—
Боёвут	89,0	10,5	Октябрь	32,4	1,6
Бекобод	73,3	15,9	Оржоникидзе	102,1	1.1
Бўстонлиқ	69,8	2,9	Паркент	30,0	2,3
Бўка	64,7	5,0	Пискент	89,1	11,4
Верхне-волинск	61,1	19,6	Ўрта Чирчиқ	60,5	9,7
Юқори Чирчиқ	98,7	7,0	Сирдарё	58,8	10,7
Гулистон	71,0	12,6	Тошкент	84,6	0,6
Калинин	74,5	2,9	Ўртасарой	85,9	6,5
Қорасув	101,0	—	Чиноз	50,4	9,9
Мирзачўл	79,3	12,1	Янгийўл	64,8	12,6

Область совхозларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1958 йил 15 январгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Совхозлар	Шудгорлаш	Беш кунлик ўсиш	Совхозлар	Шудгорлаш	Беш кунлик ўсиш
1-«Далварзин»	62,5	6,2	Тошкент наслчилик совхози	52,4	1,1
2-«Далварзин»	78,4	16,9	1-«Оҳангарон»	80,1	—
1-«Боёвут»	75,9	9,6	2-«Оҳангарон»	38,0	2,0
3-«Боёвут»	81,5	10,7	«Мирзачўл»	75,9	12,5
«ЎзССР беш йиллиги»	113,2	1,3	Булганин номли	54,3	7,6
«Оққўрғон»	100,6	3,3	«Дружба»	46,1	2,3
«Малик»	74,5	5,2	«Фарҳод»	88,8	—
4-«Вревский»	89,1	1,4	«Социализм»	88,6	7,1
6-«Кўкорол»	89,8	1,2	Гулистон	73,4	5,1
7-«Кўкорол»	92,8	4,3	Чаноқ	46,2	1,0
Бушуев номли	48,2	13,7	Пискент	71,6	8,9
Паррандачилик совхози	61,2	—	Киров номли	117,2	8,6
«Бўзсув»	81,1	—	Назарбек	63,5	1,4
			Ховос	108,4	4,3

тиш у ёқда турсин, унинг кенгайишини тўхтатишга ҳам қодир бўлмай қолди. Биринчи жаҳон уруши тугаши арафасида социалистик революция капиталистик дунё қуршовида қолган биргина мамлакат — Россияда ғалаба қозонган бўлса, иккинчи жаҳон уруши тугаши арафасида империализм системасидан яна Европа ва Осиёнинг бир қанча мамлакатлар чиқиб кетди. Бу мамлакатларда халқ-демократик тузуми ғалаба қозонди, социализм қурилиши амалга оширилмоқда. Хитойда ва Марказий ҳамда Шарқи-Жанубий Европанинг бир қанча мамлакатларида халқ-демократик революцияларининг ғалаба қозонганлиги жаҳон тарихида Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги энг буюк воқиа бўлди. Бунинг натижасида капиталистик дунё территорияси анча торайди: ундан Европа ва Осиёнинг қарийб бир миллион аҳолиси бўлган 13 давлат чиқиб кетди. Капитализм ягона ва ҳамма нарсани ўз ичига олган жаҳон системаси бўлишдан чиқиб, ўсиб бораётган социалистик дунё олдида анча сурулиб-сиқилишга мажбур бўлди.

Империализм мустамлака системасининг емирилиши ҳам империализмнинг емирилишини тезлаштираётган буюк фактордир. Ўсиб бораётган миллий-озодлик ҳаракати таъсири остида бу система емирилиб бормоқда ҳамда сиёсий мустақилликка эришаётган янгидан-янги мамлакатлар бу системадан чиқиб кетмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги социалистик бўлмаган мамлакатлардир. Лекин жаҳон социалистик системасининг мавжудлиги бу мамлакатларнинг тараққиётига ҳам таъсир ўтказмоқда. Социализм лагери вужудга келиши натижасида ғоят катта талофат кўрган жаҳон капитализмининг заифлашиб қолганлиги бу мамлакатларда миллий-озодлик ҳаракатининг ғалабасига шубҳасиз ёрдам берди.

Сўнгги ўн йил мобайнида бир миллиард уч юз миллионга яқин киши, ёки ер шари аҳолисининг қарийб ярми мустамлака ва ярим мустамлака қарамлигидан қутилди. 1939 йилдаги 1,5 миллиард киши ўрнига ҳозир мустамлака кишанларида тахминан 145 миллион киши қолди. Бу, мустамлака системасининг емирилиши умумий тус олганлигини кўрсатади. КПСС XX съезди кўрсатиб ўтганидек, шармандали мустамлака системасини тамомила тугатиш масаласи кун тартибига қўйилган. Бу эса объектив суратда империализмнинг емирилишига ёрдам беради уни ич-ичидан бўшаштиради.

Империализмнинг емирилиш процесси билан бирга социализмнинг тўхтовсиз юксалиш процесси содир бўлмоқда. Бу, янги ижтимоий-иқтисодий формация тантанасига олиб бораётган тарихий тараққиётнинг икки томонидир. Социализмнинг бир мамлакатдаги ғалабасидан дастлаб бир қанча мамлакатларни, сўнгра ҳамма мамлакатларни ўз ичига олган социализм жаҳон системасининг вужудга келишгача бўлган йўл — янги, социалистик ижтимоий-иқтисодий формациянинг қарор топиш қонунияти ана шундай. Социализмнинг бир мамлакат доирасидан чиқиб жаҳон системасига айланганлиги ҳозирги замоннинг энг муҳим фактидир. Капитализм жаҳон системаси билан бир қаторда эндиликда социализм жаҳон системаси яшамоқда ва ривожланмоқда. Социализм жаҳон системаси дунё аҳолисининг 35 процентга яқини яшаётган ер юзи территориясининг 26 процентини эгаллаб турибди ҳамда жаҳон саноат маҳсулотининг учдан бир қисмига яқинини ишлаб чиқармоқда.

Социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик бу мамлакатларнинг тез ривожланишига ёрдам бераётган улуғ кучдир.

Социалистик лагер иқтисодий тараққиёт жиҳатидан турли босқичда турган мамлакатларни ўз ичига олади. Лекин бу мамлакатларнинг ҳаммаси социализмнинг умумий йўлига тушиб олганликлари билан, ижтимоий-иқтисодий ва давлат ҳокимияти синфий моҳиятининг, манфаат ва мақсадларнинг умумийлиги билан, ягона марксизм-ленинизм идеологияси билан бирлашгандирлар. Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакиллари Кенгашининг Декларациясида кўрсатиб ўтилганидек, бу мамлакатлар ўртасида муносабатлар тўла тенг ҳуқуқлилик, территориал бутунликни, давлат мустақиллигини ва суверенитетини ҳурмат қилиш, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принциплари асосига қурилади, лекин бу принциплар билан чекланиб қолмайди. Социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ажралмас қисми қардошларча ўзаро ёрдамлашишдир. Бу фактда социалистик интернационализм принципи ўз ифодасини топади. Социалистик мамлакатлар ўртасидаги кенг иқтисодий ва маданий ҳамкорлик уларнинг тараққиётини тезлаштиради, ўтмишдан техника-иқтисодий ва маданий қолоқлик мерос бўлиб қолган мамлакатларга бу қолоқликни тезроқ тугатишда ёрдам беради. Социализмдан секин-аста коммунизмга ўтиш йўлида турган биринчи ва энг қудратли социалистик давлат — Совет Иттифоқи бу мамлакатларни қардошларча қўллаб-қувватламоқда.

Социализм ҳамма мамлакатларда бир вақтда ғалаба қозонмас экан, турли мамлакатлар империализм системасидан турли вақтларда чиқиб кетар экан, муайян бир узоқ давр мобайнида социализм билан капитализмнинг тинч-тотув яшаши ҳам тарихан муқаррардир. Империализм идеологлари кўпинча, социализмнинг барча мамлакатларда муқаррар ғалаба қозониши марксистлар томонидан эътироф қилинаётганлиги социалистик ва капиталистик давлатларнинг тинч тотув яшаши мумкинлигини инкор қилади, деб даъво қилмоқдалар. Улар, социализм тарафдорлари революцияни «экспорт қилишга», социалистик тузумни ҳамма халқларга зўрлаб қабул қилдиришга интиладилар, деб социализмга туҳмат қилмоқдалар.

Марксистлар бирор тузумни бу тузум гарчи энг илғор тузум бўлса ҳам, халқларга зўрлаб қабул қилдиришни принципиал равишда инкор қиладилар. Бундай қилиш барча халқларнинг ҳуқуқларини ҳурмат қилишни ҳамда уларга ўз тараққиёти йўлини эркин суратда танлаб олиш имкониятини беришни талаб қилувчи пролетар интернационализми принципларига зиддир.

Социализм барча мамлакатларда ғалаба қозонади, лекин уни халқларга зўрлаб қабул қилдириш мумкин бўлганлиги учун эмас, балки социализм эртами кечми барча халқлар меҳнаткашлари томонидан билиб олинадиган тарихий тараққиёт эҳтиёжларини акс эттирганлиги учун ғалаба қозонади.

Ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги ленинча принцип социалистик давлатлар ташқи сиёсатнинг асосидир. Социалистик жамиятда урушдан манфаатдор бўлган синфлар ёки ижтимоий гуруҳлар йўқдир. Коммунизм қуриш манфаатлари узоқ ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш манфаатларига мос бўлиб тушади.

Тинчлик иши тарихда биринчи марта социализм жаҳон системасидан иборат мустаҳкам таянчга эга бўлди, бу система ўзининг мавжудлиги ҳамда урушга қарши фаол кураши билан империалистларнинг уруш чиқаришга халақит бермоқда. Социалистик давлатлар Европа ва Осиёнинг бошқа тинчликсевар давлатлари билан биргаликда кенг «тинчлик зонаси» ни ташкил қиладилар. Бу мамлакатлар аҳолиси ер шари аҳолисининг катта қисмини ташкил қилади ҳамда «тинчлик зонаси»ни барча мамлакатлардаги тинчлик тарафдорларининг қудратли ҳаракати қўлаб-қувватламоқда. Бу, тинчликсевар кучлар урушни даф қилмоқ учун маънавий кучларгагина эмас, шунингдек таъсирли моддий воситаларга ҳам эга эканлигини кўрсатади.

III

Капитализмдан социализмга ўтишнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошлаб берган процессида икки система ўртасидаги кучлар нисбати ўзгаради.

Бундан қирқ йил илгари, Октябрь революцияси арафасида капитализм жаҳонда тўла ҳукмрон эди, фронт чизиқлари билан бўлиб ташланган Европа империалистлар чиқарган уруш ўти ичида қоврилиб ётарди. Октябрь революцияси урушдан революцион йўл билан чиқишни амалга оширди. Октябрь революцияси эски, капиталистик дунёнинг емирилишини ва янги, социалистик дунёнинг туғулишини бошлаб берди. Социалистик дунё дастлаб орол сингари, қутуриб турган капитализм океани қуршаб олган бир мамлакатда пайдо бўлди. У пайтда социализм ҳали заиф эди. Ҳатто мамлакат ичида революция ағдариб ташлаган эксплуататор-синфлар ғалаба қилган пролетариатдан кучлироқ эди. Капитализм дунёсидаги кўп сонли «пайғамбарлар» социализмнинг тез орадаги муқаррар ҳалокати тўғрисида аюҳаннос солган эдилар. 1917-1919 йиллар мобайнидагина Америкада чиқадиган йирик «Нью-Йорк таймс» газетаси Совет ҳокимияти ўз умрининг сўнгги кунларини кечирмоқда, деб 91 марта хабар қилди. Душманлар Совет ҳокимиятининг ҳалок бўлишини хабар қилиб қолмай, шунингдек уни бўғиб ташлаш учун ҳамма воситаларни ишга солдилар. Бироқ уларнинг ҳамма режа ва планлари чипакка чиқди. Совет ҳокимиятининг асосида тинмай ўсиб бораётган янгиликнинг кучқудрати, янги ҳаёт сари отланган миллионларча халқ оммасининг куч-қудрати борлигини улар тушунмас эдилар. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлиги остида ташқи душманларнинг барча ҳамласини қайтарди, мамлакат ичкарисида «ким кимни енгади» деган масалани социализм фойдасига ҳал қилди, СССР да социализм ғалабасини таъминлади. Бу, жаҳон миқёсида социализм ва капитализм кучларининг умумий нисбатини кўп жиҳатдан ўзгартирди. Воқиаларнинг шундан сўнгги ривожи, биринчи галда, Совет Иттифоқининг иккинчи жаҳон урушидаги ғалабаси ҳамда бунинг ортиданоқ Европа ва Осиёнинг бир қанча мамлакатларида содир бўлган буюк революцион ўзгаришлар кучларнинг бу нисбатини социализм фойдасига янада кўпроқ ўзгартирди.

Кучларнинг кўпи капитализм томонида эмас, балки социализм томонида эканлигини бир қанча тарихий фактлар тасдиқлайди. Бу ҳақиқатни дастлаб, иккинчи жаҳон урушида гитлерчилар Германиясини ва империалистик Японияни тор-мор қилишни таъминлаган асосий куч АҚШ билан Англиянинг бирлашган кучлари эмас, балки Совет Иттифоқи бўлганлиги факти тасдиқлайди. Бу ҳақиқатни, яна, Осиёда — Хитой ва Вьетнам ва бошқа мамлакатларда бўлиб ўтган халқ-озодлик урушларида Чан-Кайшининг контрреволюцион кучлари (бу кучларни Америка империалистлари кенг равишда қўллаб-қувватладилар), француз мустамлакачиларининг кўчлари (бу кучларни ҳам АҚШ қўллаб-қувватлади) ғалабага эришмаганлиги, балки революцион халқларнинг кучлари ғалаба қозонганлиги факти ҳам тасдиқлайди. Сўнгги ўн йил мобайнида Осиё ва Африкада йигирма беш та суверен давлат вужудга келганлиги ҳам мустамлакачилик режимига қарши чиқаётган кучлар жуда ўсиб бораётганлигини тасдиқлайди. Ниҳоят, Мисрда империалистларнинг агрессив планлари барбод бўлганлиги, Совет Иттифоқининг огоҳлантиришлари ҳамда жаҳон жамоатчилигининг норозилиги таъсири остида империалистларнинг Сурияда чекинишга мажбур бўлганлиги империализм кучларининг заифлашиб қолганлигини кўрсатди.

Социализм кучлари ўсиб бораётган бир вақтда империалистик реакция социализм мамлакатларига сиқиқни кучайтирмоқда. Империалистик буржуазия социалистик мамлакатларга қарши курашда асосий умидини социалистик мамлакатларни бир-биридан ажратиб юборишга қаратмоқда. Империалистик буржуазия шу мақсад билан бу мамлакатлардаги социализмга душман бўлган турли хил кучлардан, миллатчилик сарқитларидан, шунингдек империализм сиқиғи олдида таслим бўладиган ревизионизмдан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Коммунистик ва ишчи партиялари Кенгашининг Декларацияси коммунистик ҳаракат сафлари тинмай жипслашаётганлигидан далолат беради.

Ҳозирги даврда жаҳон тараққиёти ўзаро қарама-қарши икки ижтимоий система мусобақасининг бориши ва натижалари билан белгиланади. Империалистлар бу мусобақани зўр бериб қуролланиш йўлига солиб юборишга интилмоқдалар. Шунинг ўзи ҳам империалистларнинг позицияси бўш эканлигини, капитализм сиёсатдонлари ва идеологлари икки система мусобақасининг оқибатига ишонч билан қарамаётганлигини кўрсатади. Социализм мамлакатлари бунинг аксича, зўр бериб қуролланишдан воз кечишга ҳамда иқтисодий ва маданий соҳаларда мусобақа қилишга чақирмоқдалар. Социализм мамлакатлари социалистик тузумнинг афзалликларига ишонадилар.

Турли ижтимоий-иқтисодий формацияларнинг тарихий мусобақасида пировардида илғор тузум ғалаба қозонади. Илғор тузумнинг эски тузумдан устунлигининг манбаи шундаки, у жамиятни янада тезроқ ривожлантиришни, ишлаб чиқарувчи кучларнинг ўсишини, меҳнат унумдорлигини анча оширишни, халқ оммасининг ижодкорлиги учун катта майдон очиб беришни таъминлай олади.

Тарихий тараққиёт икки дунё ўртасидаги кучлар нисбатини муқаррар суратда социализм фойдасига ўзгартирмоқда. Социализм юксалиб бораётган бўлса, капитализм инқирозга юз тутмоқда. Социализм душманлари ҳар қанча қутирганлари билан жаҳон тарихининг объектив қонуниятини ўзгартира олмайдилар, болқиб кўтарилаётган қуёшни тўхтата олмайдилар. Вақт бизга хизмат қилмоқда!

Г. ГЛЕЗЕРМАН.

Чет элларда

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. БУЛГАНИННИНГ 1957 йил 10 декабрь мактубига АҚШ президенти Д. Эйзенхауэрнинг жавоби

ВАШИНГТОН, 13 январь. (ТАСС). Бу ерда Н. А. Булганиннинг 1957 йил 10 декабрь мактубига АҚШ президенти Д. Эйзенхауэрнинг берган жавоби эълон қилинди.

Президент Эйзенхауэр ўз жавобида Н. А. Булганиннинг мактубидаги таклифларга тўхталиб, ҳозирги халқаро вазиятдан келиб чиқадиган баъзи проблемалар юзасидан АҚШ ҳукуматининг позициясини ҳам баён этади. Шу нарса эътиборни жалб этадики, бу жавобда фактларга зид равишда, халқаро муносабатлардаги ҳозирги кескинлик учун айбни Совет Иттифоқи устига тўнкаришга уриниб кўрилади.

АҚШ президенти Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш мақсадини кўзлаб илгари сурган маълум конструктив таклифларига тўхталиб, аслда, бу таклифларни четлаб ўтади ва давлатларнинг ўз зиммаларига қўшимча мажбурият олишлари учун зарурат йўқ, чунки бу хил мажбуриятлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставида кўзда тутилган, деб даъво қилиш билан чекланади.

АҚШ президенти давлатлар раҳбар арбобларининг музокаралари тўғрисида Совет ҳукуматининг таклифи тўғрисида гапириб, бу таклифга тўғридан-тўғри жавоб бермаса ҳам, бу хил учрашув ўтказилишига қадар халқаро миқёсда ҳал этилмаган масалаларнинг дипломатик йўл билан ва ташқи ишлар министрлари томонидан кўриб чиқилишини афзал кўрганлигини айтади. Ваҳоланки, Совет ҳукуматининг давлатлар раҳбар арбоблари кенгашини ўтказиш тўғрисидаги таклифи кўп мамлакатларда, шу жумладан Америка Қўшма Штатларида ҳам кенг равишда қўллаб-қувватланди ва маъқулланди.

АҚШ президенти Д. Эйзенхауэр ўз жавобида «Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатиш масалаларига доир таклифлари»га ҳамда СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг 1958 йил 8 январда АҚШ президенти номига юборган мактубита тўхталмади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ БИРМАДА БУЛИШИ

РАНГУН, 14 январь. (ТАСС). Бирма парламентининг таклифига мувофиқ жавоб визити билан бу ерга келган СССР Олий Совети делегацияси 2 ҳафтадан бери Бирмада меҳмон бўлиб турибди.

Совет парламент аъзолари Рангунда ва унинг атрофида жойлашган пўлат қуйиш заводини, тўқимачилик ва жут фабрикаларини бориб кўрдилар.

СССР Олий Совети аъзоси Б. Ғ. Ғафуров Рангун университетида Совет Иттифоқида шарқшуносликнинг ривожланиши тўғрисида доклад қилди.

Делегация аъзолари тушдан кейин Бирма парламент аъзоларининг бир группаси билан учрашдилар ва улар билан дўстона суҳбатлашдилар. Совет делегациясининг бошлиғи М. П. Тарасов бу йил Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келиш тўғрисида Олий Совет Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети раисларининг таклифномасини делегация Бирма парламенти депутатлар палатаси ва миллатлар палатаси раислари Бо Хму Аунгга ва Сао Шве Тайкка топширганлигини айтди.

Бугун кечқурун Бирма парламенти депутатлар палатасининг раиси Бо Хму Аунг совет парламент делегацияси шарафига қабул маросими ўтказди.

Уммонда чет эл ҳукмронлигига қарши озодлик ҳаракати авж олиб кетди. Уммон ватанпарварлари икки йилдан буён инглиз босқинчиларига қарши кураш олиб бормоқдалар. Инглиз қўшинлари Уммоннинг катта қисмини босиб олди. Инглиз маъмурлари босиб олинган территорияда террор режими ўрнатиб, тинч аҳолини кўплаб қамоққа олмоқдалар. Юзлаб кишилар тюрьма ва концентрацион лагерларда азоб чекмоқда. **Суратда:** Уммон миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг қатнашчилари.

Корея Халқ Демократик Республикаси. Хиннамдаги сунъий ўғит фабрикаси қурилишига совет мутахассислари яқиндан ёрдам бераётирлар. Йилига 136 минг тонна нитро-аммоний ишлаб чиқарадиган янги цех бу йил ишга туширилади. **Суратда:** совет ва корейс мутахассислари янги цех қурилишида.

КХДР Марказий телеграф агентлигининг фотоси.

ХИТОЙДА ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ МАЖЛИСЛАРИ САЙЛОВИГА ТАЙЁРГАРЛИК

ПЕКИН, 15 январь. (ТАСС). Хитойда халқ вакиллари мажлисларига депутатлар сайлашга тайёргарлик қизиб кетди. Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси доимий комитетининг қарорига мувофиқ, уездлар, волостлар, шаҳарлар ва посёлкалар халқ вакиллари мажлисларига депутатлар сайлаш 31 майгача тамом бўлиши керак, вилоят халқ вакиллари мажлисларига сайлов 15 июнгача ҳамда халқ вакиллари Умум Хитой мажлисига сайлов 15 июлгача тамом бўлиши керак.

Мамлакатда сайловга тайёргарлик ўнг элементларга қарши курашда ҳал қилувчи ғалаба вазиятида, ишдаги услубни тузатиш учун ҳаракат янада қизиб кетаётган вазиятда, биринчи беш йиллик вазифаларининг муваффақиятли ҳал этилиши туфайли бошланган умумий ишлаб чиқариш юксалиши вазиятида ўтмоқда.

ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯНИНГ V УМУМ ПОЛЬША СЪЕЗДИ

ВАРШАВА, 15 январь. (ТАСС). Польша матбуот агентлигининг хабар беришича, бугун бу ерда демократик партиянинг V Умум Польша съезди очилган. Съезд ишида 600 га яқин делегат қатнашмоқда.

Съезд очилишида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулка, Бирлашган деҳқонлар партияси Бош комитетининг раиси С. Игнар, сейм маршали Ч. Вицех, ҳукумат аъзолари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Демократик партия Марказий Комитетининг раиси С. Кульчинский ҳисобот доклади қилди. Доклад юзасидан музокаралар бошланди. Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

К. ЛИБКНЕХТ ВА Р. ЛЮКСЕМБУРГ ЎЛДИРИЛГАН КУННИНГ 39 ЙИЛЛИГИ

БЕРЛИН, 15 январь. (ТАСС). Германия ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлари немис ишчилар синфининг атоқли раҳбарлари Карл Либкнехт ва Роза Люксембург ваҳшийларча ўлдирилган куннинг 39 йиллигини бугун нишонламоқда. Матбуотда Германия пролетариатининг иши учун мардона кураш олиб борган бу кишиларнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган мақолалар, уларнинг хатларидан парчалар, К. Либкнехтни ва Р. Люксембургни яқиндан билган кишиларнинг хотиралари босиб чиқарилмоқда.

«Дер морген» газетаси бундай деб таъкидлайди: уруш ва милитаризмнинг муросасиз душманлари бўлган Карл Либкнехт ва Роза Люксембург немис ватанпарварларини уруш ва империализмга қарши, тинчлик иши учун курашга руҳлантирдилар. Улар ҳозирги кунда республикамизда рўёбга чиққан идеаллар учун мардона курашдилар.

«Бауэрн-эхо» газетаси «Уларнинг васияти бажарилади» сарлавҳали мақолани босиб чиқарган. Мақолада Германия Демократик Республикаси меҳнаткашлари немис пролетариатининг йўлбошчилари ўлдирилган куннинг 39 йиллигини Ғарбий Германияда яна бош кўтараётган милитаризмга қарши кураш белгиси остида нишонламоқдалар, дейилади.

ИНДОНЕЗИЯ-МИСР МУЗОКАРАЛАРИ

ҚОҲИРА, 15 январь. (ТАСС). Кеча Луксорда (Миср) Мисрда бўлган Индонезия президенти Сукарно билан Миср президенти Носир ўртасидаги музокаралар давом эттирилди. Музокараларда Миср ташқи ишлар министри Фавзи ва давлат министри Али Сабри, шунингдек Индонезия ташқи ишлар министри Субандрио қатнашмоқда.

Хабар берилишича, Индонезия-Миср музокаралари сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий масалаларга тааллуқлидир. Али Сабрининг айтишича, Миср ва Индонезия президентлари ҳозирги халқаро аҳволни ва, жумладан, Яқин Шарқдаги аҳволни қараб чиққанлар ҳамда Осиё ва Африка мамлакатларини қизиқтирувчи масалаларни муҳокама қилганлар. Иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлаш ва кучайтириш масаласига ҳам кўп эътибор берилган.

Миср ҳукуматининг расмий вакили хабар қилишича, президент Сукарно президент Носирни Индонезияга таклиф қилган. Бу таклиф қабул этилган.

БОШ МИНИСТР МАКМИЛЛАННИНГ ПОКИСТОНДАГИ МУЗОКАРАЛАРИ

КАРАЧИ, 15 январь. (ТАСС). Кеча бу ерда Англия ва Покистон бош министрлари ўртасида музокаралар давом этди. Матбуотнинг хабар беришича, музокаралар давомида Кашмир масаласи, «Британия миллатлар ҳамкорлиги» мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар ҳамда НАТО, СЕАТО ва Бағдод пактини бирлаштириш масаласи, шунингдек Яқин Шарқдаги ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги аҳвол муҳокама қилинган.

Музокараларнинг тафсилотлари ҳақида ҳеч қандай хабар берилмайди.

Матбуотнинг билдиришича, Макмиллан Покистонда бўлган вақтида мамлакатнинг бир қанча ҳарбий қисмларида ва муассасаларида бўлган.

Германия Федератив Республикаси канцлери Аденауэрнинг радио орқали сўзлаган нутқи

БОНН, 15 январь. (ТАСС). Германия Федератив Республикаси канцлери Аденауэр бугун кечқурун радио орқали катта нутқ сўзлади. У ўз нутқида СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг яқинда юборган мактублари муносабати билан ҳозирги халқаро проблемалардан бир қанчасига тўхталиб ўтди.

Канцлер радиоэшитувчиларга Германия Федератив Республикаси ҳукумати Н. А. Булганиндан олинган мактубни ва Совет Ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатиш масалаларига доир таклифларини «синчиклаб» ўрганмоқда, деб айтди. Бироқ, у шу жойнинг ўзида Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатиш масалаларига доир конкрет таклифлар билан чиқишини «чуқур ўйлаб чиқилган маневр» ва «пропаганда юриши» деб характерлашдан тортинмади. Аденауэр ҳаттоки, мактубда илгари сурилган таклифлар халқларнинг эътиборини қуролсизланиш проблемасини ҳал этишдан «четга тортиш» мақсадини кўзлаб қилинган таклифлар, деб даъво қилди.

Аденауэр Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг ташқи сиёсат соҳасидаги мақсади «кескинликни юмшатиш ва контроль қилинадиган умумий қуролсизланишга асосланган тинчлик»дан иборат деб ўз тингловчиларини ишонтиришга уринди.

Шу билан бирга у Совет ҳукуматининг юксак даражада кенгаш ўтказиш тўғрисидаги таклифига жуда эътиборсиз қаради. Бундай кенгаш кечиктириб бўлмайдиган халқаро проблемаларни муҳокама қила олар эди.

Аденауэр Совет ҳукуматининг Германия проблемасини ҳал этиш тўғрисидаги масалага доир таклифларига ғоят салбий позицияда турди. У Марказий Европада атом қуролидан ҳоли бўлган зонани вужудга келтириш таклифи тўғрисида ҳам салбий руҳда гапирди.

Аденауэр бу нутқини бундестагда ташқи сиёсат соҳасида олиб бориладиган мунозаралар арафасида сўзлади ва у ўзининг бугунги нутқи билан, ҳукуматдан халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида қатъий ҳаракат қилишни талаб этаётган ғарбий герман жамоатчилигига тазйиқ қилишга уринган, деб ўйлайдилар.

Қорасув районидаги «Коминтерн» колхозининг аъзолари теплица хўжалигида намунали ишлар олиб бормоқдалар. Улар шаҳар аҳолисини эрта кўкламданоқ помидор, бодринг маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида кўчат ўтқазиш ишларини тез кунлар ичида тамомлаш учун ҳаракат қилаётирлар. Шу кунгача помидор кўчатлари ўтқазиш тамомланди. Ҳозир эса бодринг кўчатлари ўтқазилмоқда. **Суратда:** колхозчилардан **М. Абдураззоқова** ва **И. Саримсоқова** ўртоқлар кўчат ўтқазмоқдалар.

Т. Ҳайитмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Янги „ИЛ-18“ пассажир самолёти синаб кўрилди

14 январда Москва аэродромидан янги пассажир самолёти «ИЛ-18» ҳавога кўтарилди. Экипажга Совет Иттифоқи Қаҳрамони синовчи-учувчи В. К. Коккинаки бошчилик қилди. Машинанинг оғирлиги 57 тонна эди. Самолёт 8 минг метр баландликка кўтарилди.

«ИЛ-18» самолётининг бош конструктори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сергей Владимирович Илюшиндир. Бу самолет худди учувчи лабораторияга ўхшайди. Унинг бортида айрим узеллар, агрегатлар ва машинанинг деталлари ҳаракатини контроль ва регистрация қилувчи 100 дан ортиқ синов асбоблари бор эди.

Бу самолетда «НК-4» маркали турбовинтли 4 двигатель бўлиб, ҳар бир двигатель 4 минг от кучига эга.

Бу янги самолетдан фойдаланиш жуда арзон бўлади. Билет баҳоси оддий пассажир поездлари билети баҳосидан қиммат бўлмайди.

Самолет Краснодарга бориб қўнди. Москвадан Краснодаргача бўлган 1200 километрдан ортиқ масофани самолёт 2 соату 13 минутда босиб ўтди. Ана шу линияда «ИЛ-18» соатига 640 километр тезликда тез учди.

Шу йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб «ИЛ-18» самолёти Совет Иттифоқининг ҳаво трассаларида уча бошлайди. Янги самолёт аэродромга қўнмасдан 5 минг километр масофани босиб ўта олади ва айни вақтда у 75-100 пассажирни ташийди.

(ТАСС).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Эркин кураш чемпионлари

Тошкент шаҳар шахсий биринчилиги учун эркин кураш бўйича ёшлар ва катталар ўртасида «Динамо» спорт залида бўлган мусобақа 3 кун давом этди. 1958 йилда шаҳар чемпиони номини олиш учун «Спартак», «Динамо», «Буревестник», «Локомотив» спорт жамиятлари, физкультура институти спорт клуби аъзоларидан 75 курашчи мусобақалашди.

Қизғин курашдан сўнг катталар орасида ўз вазнлари бўйича қуйидагилар шаҳар чемпиони номини олишга муяссар бўлдилар: А. Қосимов, А. Ванюхин («Локомотив»), У. Лолаев, А. Колбинцев («Буревестник»), Г. Саидхўжаев, Р. Аблаев, К. Аблаев («Динамо») ва В. Цибин (физкультура институти спорт клуби). Ёш курашчилардан М. Баллаев, Я. Сонин, С. Османов, К. Кретов, А. Егоров, Э. Пидаев, В. Мальцев ва В. Заверталюк ўртоқлар ҳам ўз маҳоратларини намойиш қилиб, шаҳар чемпиони номига эга бўлдилар.

Чемпион номи берилган ва биринчи, иккинчи ўринни эгаллаган ўртоқлар Тошкент шаҳар ижрокоми физкультура ва спорт комитетининг дипломлари билан мукофотландилар.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ XIII СПАРТАКИАДАСИ

Тошкент олий ўқув юртлари студентларининг XIII традицион спартакиадаси бошланди. Спартакиада программасига мувофиқ студентлар енгил атлетика, волейбол, баскетбол, бадиий гимнастика, қиличбозлик, отиш, велосипед пойгаси, сузиш, оғир атлетика каби спорт турлари бўйича мусобақалашадилар.

Спартакиада баскетболчи ва волейболчиларнинг мусобақаси билан бошланди. Спортнинг бу турлари бўйича 90 дан ортиқ эрлар ва аёллар командаси, ҳаммаси бўлиб 1000 га яқин студент мусобақалашмоқда. Ҳар бир олий ўқув юртидан баскетбол бўйича ҳам, волейбол бўйича ҳам иккитадан команда иштирок этмоқда. Мусобақанинг биринчи кунида қишлоқ хўжалик институтининг тўрттала командаси ҳам медицина институти спортчиларига ютқазди. САГУ волейболчилари чет тиллар педагогика институти командаларини ютдилар, алоқа институтининг иккинчи аёллар командаси қишлоқ хўжалиги институти спортчилари устидан 7:4 ҳисоби билан ғалаба қозонди. САГУ баскетболчилари 4 та ўйинда ҳам САЗПИ спортчиларига ютқаздилар.

Спартакиада ўйинлари ҳар дам олиш куни бўлиб, 4-5 ой давом этади.

Халқаро обзор

ХАЛҚАРО ВАЗИЯТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ ПРОГРАММАСИ

7 январда Совет ҳукуматининг СССР қуролли кучлари сонини 1955-1956 йилларда 1 миллион 840 минг киши камайтирилганидан ташқари яна 300 минг киши камайтириш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Тинчликсевар жамоатчилик ва соғлом фикр юритувчи ҳамма кишилар бу қарорга Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни юмшатиш ишига қўшган муҳим ҳиссаси деб баҳо бердилар.

10 январда ва шундан кейинги кунларда Совет ҳукуматининг янги ҳужжатлари эълон қилинди. Умумий тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилиши лозим бўлган бу ҳужжатлар — «Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатиш масалаларига доир таклифлари» ҳамда СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг АҚШ, Англия, Франция, Италия, Норвегия ва Ғарбдаги бошқа бир қанча мамлакатлар ҳукуматларининг бошлиқларига юборган мактубларидир. Янги совет ҳужжатларида халқаро аҳволни тинчлик иши манфаатларини кўзлаб тубдан ўзгартириш учун ҳозирги вақтда энг кўп эътибор бериш зарур бўлган асосий масалалар равшан ва аниқ қилиб кўрсатиб берилган.

Бизнинг мамлакатимиз яқин икки-уч ой ичида ҳукумат бошлиқларининг иштироки билан давлатлар раҳбар арбобларининг юксак даражадаги кенгашини ўтказишни таклиф қилади. Бу кенгаш қатнашчилари шундай масалаларга асосий эътиборни беришлари лозимки, бу масалаларнинг ҳал қилиниши бутун халқаро вазиятни тубдан соғломлаштиришга асос қўйган бўлур эди, деб таъкидланади. Совет ҳукумати бу масалаларни қуйидагилардан иборат деб ҳисоблайди: атом ва водород қуроли синовларини лоақал икки-уч йил ҳеч сўзсиз тўхтатиб туриш; АҚШ, Буюк Британия ва СССРнинг бу қуролни қўлланишдан воз кечишлари; Европанинг марказий қисмида атом қуролидан ҳоли бўлган зонани вужудга келтириш (бу таклифда Польша, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ўз территорияларида атом ва водород қуролининг ҳеч бир турини жойлаштиришга йўл қўймасликлари ва шу қуролни ишлаб чиқаришдан воз кечишлари кўзда тутилади); Шимолий атлантик иттифоқи (НАТО) аъзолари бўлган давлатлар билан Варшава шартномаси қатнашчилари бўлган давлатлар ўртасида ҳужум қилишмаслик тўғрисида битим тузиш; Германия территориясидаги, шунингдек НАТО ва Варшава шартномаси қатнашчилари бўлган бошқа мамлакатларнинг территорияларидаги чет эл қўшинлари сонини камайтириш; тўсатдан бўладиган ҳужумнинг олдини олиш билан боғлиқ бўлган масалалар устида ва қуролсизланиш соҳасидаги контролга доир масалалар устида бир битимга келиш; уруш пропагандаси олиб борилаётган мамлакатларда бу пропагандани тўхтатиш; Яқин ва Ўрта Шарққа тааллуқли масалаларни ҳал этиш вақтида куч ишлатишдан воз кечиш тўғрисида бир битимга келиш.

Совет ҳукумати Ғарб давлатлари ҳозирги вақтда рози бўлишни истамаётган таклифлар, жумладан ядро қуролини тамомила тақиқлаш тўғрисидаги, қуролли кучларни ва қурол-яроқларни анча камайтириш тўғрисидаги, Европадаги ҳарбий гуруҳлар ўрнига коллектив хавфсизлик системасини барпо қилиш тўғрисидаги таклифлар давлатлар раҳбар арбобларининг таклиф этилаётган кенгашида албатта муҳокама қилинсин, деб талаб этмайди. Бу масалалар, совет ҳужжатларида кўрсатиб ўтилганича, халқаро муносабатларда зарур даражада ишонч бўлишига эришилгандан кейин қараб чиқилиши мумкин.

Мамлакатимизнинг бундай позицияси унинг лоақал энг зарур баъзи масалалар юзасидан Ғарб давлатлари билан ўзаро мақбул битим тузилишига эришиш учун астойдил интилаётганлигини кўрсатади. Бу масалаларнинг ҳал этилиши келгусида ҳозирги замоннинг бошқа асосий масалаларини ҳал этишни шубҳасиз, енгиллаштирган бўлур эди.

Совет Иттифоқи ўзининг сўзи билан иши фарқ қилмаганлигини ҳамда у ўзининг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятида тинч тотув яшашдан иборат ленинча принципга қаттиқ амал қилаётганлигини бутун дунёга яна намойиш қилиб кўрсатди.

ЎЗ ВАҚТИДА ВА ДОНОЛИК БИЛАН КЎРИЛГАН ТАДБИР

Францияда чиқадиган «Пари-пресс-энтрансижан» газетасида Жак Фабиани бундай деб ёзади: «Совет Иттифоқининг тинчлик йўлидаги янги тадбирларини барча халқлар қизғин маъқуллади, чунки бу тадбирлар тинчликка бўлган умумий интилишни рўёбга чиқариш истаги билан суғорилгандир». Чет эллардаги ҳар хил йўлни тутувчи кўп матбуот органлари француз журналистининг бу фикрига қўшилмоқдалар. Жаҳондаги ҳамма мамлакатларнинг кўп миллионли меҳнаткашлар оммаси, бир қанча парламент аъзолари, Ғарбдаги ҳукмрон доираларнинг энг фаросатли намояндалари Ғарб ва Шарқ давлатлари раҳбарларининг кенгашини чақириш тўғрисидаги совет таклифларини қувватламоқдалар. Масалан, Англия лейбористик партиясининг раҳбари Гэйтскелл, Ғарбий Германия эркин демократик партияси парламент фракциясининг раҳбари Менде, Американинг кўзга кўринган молиячилари Уорберг ва Итон совет таклифларини қабул қилишга даъват этмоқдалар.

Совет таклифлари Осиё ва Африка мамлакатларида қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Афғонистон бош министри Сардор Муҳаммад Довуд ўз мамлакати халқаро кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳамма тадбирларни тўла равишда маъқуллаганлигини айтди. Афғонистон ҳукумати, деди у, давлатлар бошлиқлари ўртасида музокаралар олиб бориш тўғрисидаги совет таклифини ўз вақтида ва донолик билан кўрилган тадбир деб ҳисоблайди.

Бироқ, матбуот хабарларидан кўриниб турибдики, АҚШ ва Ғарбдаги бошқа баъзи давлатларнинг ташқи сиёсат раҳбарлари яқин вақтларда ҳукуматлар бошлиқлари кенгашини ўтказишдан бўйин товлашга уринмоқдалар. Жумладан, АҚШ давлат секретари Даллес бундай кенгаш ўтказилишига қарши чиқди. Англия бош министри Макмиллан эса, унинг фикрича, дастлаб ташқи ишлар министрларининг кенгаши ўтказилиши лозим, деб айтди. Лекин, совет ҳужжатларида кўрсатилганича, ташқи ишлар министрларининг учрашуви ижобий натижалар бермаса керак ва ҳукуматлар бошлиқлари даражасидаги кенгашнинг чақирилишига қўшимча тўсқинликларни вужудга келтирар, халос.

Ғарб давлатларида халқларнинг овозига қулоқ солиш ва мустаҳкам ҳамда бузилмас тинчлик йўлини очиб берадиган совет таклифларига рози бўлиш нияти борми, ёки бундай нияти йўқми, — буни шу давлатларнинг берадиган жавоби кўрсатади.

Н. ЧИГИРЬ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

19.30. Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри артистлари ижросида «Оғриқ тишлар» спектакли кўрсатилади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/I да **Гамлет**, 18/I да **Йўлчи юлдуз.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/I да **Чио-Чио-Сан**, 18/I да **Шўрали.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 17. 18 ва 19/I кеч соат 8 яримда **Ўзбек санъат усталарининг катта концертлари.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Гималай айиқларини ўргатувчи **Изабелла Адаскина гастролининг сўнгги кунлари.** Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун кенг экранли янги бадиий фильм **Партизан учқуни.**

«ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Кельнлик капитан.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
17 январда
Ўзбекистон халқ ҳофизи
МАЪМУРЖОН УЗОҚОВ

концерти

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳамаджон Мирзаев**, артистлардан **Башорат Хўжаева, Тўхта Рисметова** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

Ғулом Абдураҳмонов иштироки билан шу кунларга эълон қилинган **концертлар** 22 ва 23 январга кўчирилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими —136 Маданият бўлими— 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132 Секретариат — 115,50, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 06266. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-887.